

Ägarskatterna, konkurrenskraften och välståndet

En internationell
kartläggning och
analys av ägarskatter

Författare: Johan Lidefelt, Svenskt Näringsliv. Kartläggning av ägarskatter: Jari Burmeister, Hussein Abdali och Amanda Östlund, Skeppsbron skatt.

Innehåll

Ägarskatterna och välståndet	2
Ett skifte i debatten	3
Produktivitet och välstånd	4
Entreprenörskap och samhällsnytta	6
Sveriges entreprenörskap och konkurrenskraft	6
Risker och samhällsvinster	8
Forskningen om skatter	9
Forskningen om ägarskatter	10
Kartläggning av ägarskatter	17
Reformera ägarskatterna	20
Litteraturförteckning	23
Bilaga – Konkurrenskraften i Sveriges ägarbeskattning	25

Ägarskatterna och välståndet

Företagare tas ibland för givna i Sverige. Visst har Sverige varit bortskämt med många framgångsrika företag med tanke på vår storlek. Men kanske är det också på grund av framgångarna som vi ibland antar att det kommer att fortsätta så även i framtiden. Då kan det framstå som märkligt att tala om att Sverige måste förbättra villkoren för entreprenörer. Men för att inte halka efter i konkurrensen och därmed även i välstånd är det just vad Sverige behöver göra. För den som blickar ut globalt är det tydligt att våra företags konkurrenskraft är hotad från flera håll. Hur ska vi konkurrera med kinesiska företag som kommer att ha fördelar inom både tekniskt kunnande, storleken på hemmamarknaden, kompetensförsörjning och lägre kostnader för arbetskraft? Hur ska vi behålla topptalangerna när det blir allt lättare för dem att röra sig internationellt – att studera och arbeta på den plats i världen där det känns bäst och enklast? Hur ska svenska företag som startar på en liten marknad klara konkurrensen med de snabbt växande amerikanska teknikföretagen som genom stordriftsfördelar och nätverkseffekter naturligt tenderar att dominera sina respektive marknader? Hur bör vi möta de ”nya” ekonomier som sannolikt kommer att hinna ikapp oss och ha världsledande företag på samma sätt som Sydkorea, Taiwan och Japan gjorde för några decennier sedan? Hur ska vi klara konkurrensen när andra länder reformerar och moderniserar sina regelverk, medan reformtakten i Sverige står helt stilla?

Det finns många frågor som behöver ställas. Svaren är givetvis inte enkla. Men ett är relativt säkert; ett grundläggande ramverk måste vara på plats som gör det attraktivt att starta, äga och driva företag i Sverige. Enligt den senaste stora offentliga utredningen om det svenska entreprenörsklimatet är skattepolitiken det enskilt viktigaste området för att säkra ett attraktivt investeringsklimat.¹ Inom ramen för denna rapport kommer vi att undersöka ägarbeskattningens inverkan på entreprenörskap och investeringar.

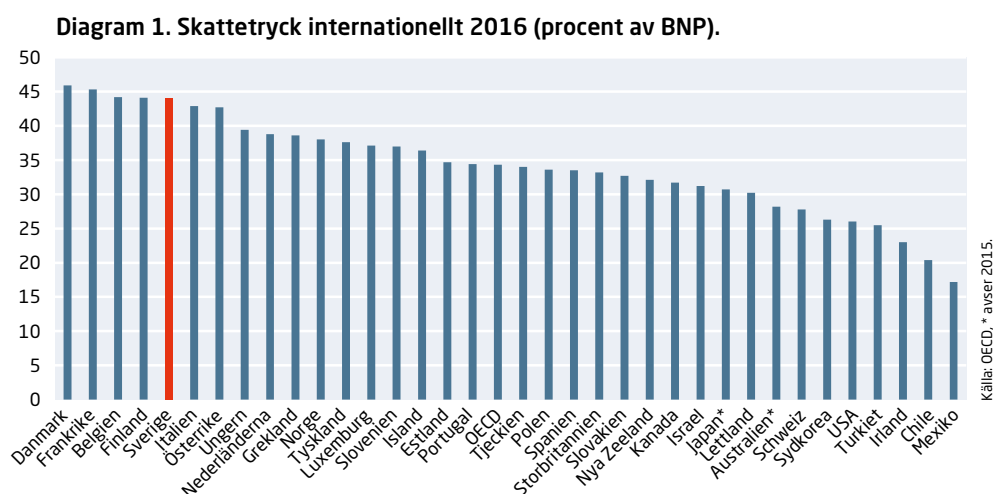
Problemet med höga kapitalskatter är att de gör vissa investeringar olönsamma. Fler olönsamma kalkyler innebär färre genomförda investeringar och företagsstarter. Lägre investeringar i ekonomin slår först mot efterfrågan på arbetskraft och olika typer av resurser (maskiner, datorer, råvaror m.m.). På sikt är dock samhällets förluster större. Både samhället och ägaren går miste om den avkastning och de vinster som skulle ha kommit från investeringen om den hade genomförts. Vinsterna för ägaren är monetära, men vinsterna för samhället tillfaller framförallt konsumenterna samt innovationer och utveckling som alla kan dra nytta av. Bättre varor och tjänster gör våra liv lättare i många små men viktiga steg. Det är dessa små steg som på sikt skapar vårt välstånd, när de bygger vidare på varandra år efter år.

Innan ett företag startar eller investerar beräknas den förväntade lönsamheten i projektet. Är det tillräckligt lönsamt genomförs det, annars inte. I den kalkylen är ägaren intresserad av vinsten efter att alla skatter är betalda. Ägarskatterna spelar en avgörande roll eftersom de tar mellan 20 och 60 procent av den vinst eller utdelning som eventuellt kan göras.

¹ SOU 2016:72, ”Entreprenörskapsutredningen”.

Ett skifte i debatten

Om Sverige vill att fler ska ta de risker det innebär att starta och driva företag behöver vi fråga oss om den svenska miljön för risktagande är attraktiv nog. Om vi tror att det är bra för samhället att ännu fler företag startas, konkurrerar och utvecklas behöver vi fråga oss om de svenska skattereglerna uppmuntrar riskfyllt företagande tillräckligt och om vi kan lära oss av andra länder. Villkoren för entreprenörskap i Sverige är generellt sett bra, men skatter sticker genomgående ut negativt jämfört med andra länder.² Det hänger samman med att Sverige har ett generellt högt skattetryck – cirka 44 procent av BNP, vilket är femte högst i världen (diagram 1).³ Sverige har särskilt höga skatter på arbete när inkomsten ligger över genomsnittet. Det drabbar även företagare eftersom det indirekt driver upp arbetskraftskostnaderna och aktiva delägare kan drabbas av tjänstebeskattning på kapitalinkomst. I denna rapport är fokus på de svenska ägar-skatterna, som också är högre än i våra konkurrentländer.

Viljan till risktagande påverkas delvis av den stora trygghet man har som anställd i Sverige. Som anställd har du rätt till din lön i slutet av månaden oavsett om företaget går med vinst eller förlust och oavsett hur många kunder arbetsgivaren har tappat. Anställda har rätt till ledighet och rätt till inkomst under semester, föräldraskap, sjukdom samt skador och utbildning (ledighet men inte inkomst). Företagare har ofta inte möjlighet att utnyttja dessa rättigheter i praktiken. Att ge upp dessa rättigheter och denna trygghet för en tillvaro som företagare innebär ett stort risktagande. Till det ska de finansiella riskerna från själva företagandet läggas. Efter mycket jobb och slit kan ett överskott finnas kvar till den som tagit riskerna. Om skatterna på vinsterna gör att ersättningen inte står i rimlig proportion till riskerna, kommer färre att vilja lämna det trygga jobbet med förmåner och ledigheter.

Företagande och anställning är därför två helt skilda typer av verksamheter, och de kräver olika skatteregler. Den viktigaste skillnaden är de risker som det innebär att starta och driva ett företag. Från ägarens sida är lönerna till de anställda en skyldighet som bara måste infrias, oavsett hur många befintliga kunder som kan ha lämnat företaget. På samma sätt ska leverantörerna ha betalt. Och Skatteverket ska ha rätt skatter; kommunalskatt, arbetsgivaravgifter och moms ska hanteras. Kanske också någon punktskatt eller fastighetsskatt. Efter det kanske det finns pengar över egen lön eller investeringar i företagets utveckling. Därefter ska bolagsskatten betalas på eventuell

² Entreprenörskapsutredningen (SOU 2016:72), avsnitt 2.4 behandlar skatter.

³ OECD, 2016.

överskott. Så fortsätter det månad efter månad, år efter år. Om ägaren bestämmer sig för att sälja företaget eller göra en utdelning kommer de svenska ägarskatterna in i bilden.

I en marknadsekonomi har ägarna ansvar för sina förluster. Aktiebolag innebär att detta ansvar är begränsat till insatt kapital och att riskerna och vinsterna delas mellan ägarna. Utan ansvar skulle incitamenten för ett överdrivet risktagande bli starkt, om till exempel förluster kan delas med andra i samhället. Med ansvar för risker och förluster följer också en principiell rätt till de eventuella vinster som uppstår. Det är grundläggande att denna symmetri upprätthålls. I den mån rätten till vinsterna inskränks genom beskattning, ska det därför göras på ett minimalistiskt sätt, och vid beskattningen måste förluster kunna kvittas mot inkomster från andra källor.

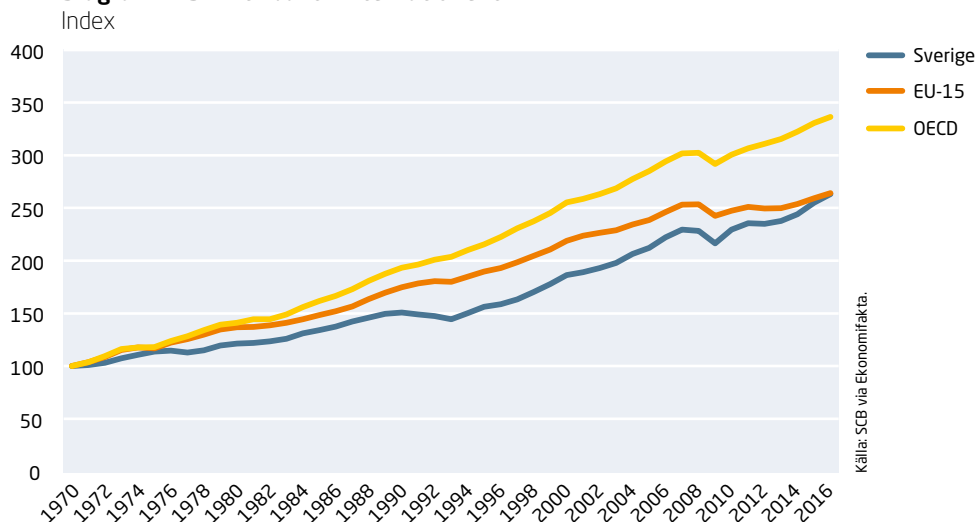
Även om det både finns principiella och ekonomiska argument för bättre svenska ägarskatteregler, så kommer denna rapport att handla om de ekonomiska argumenten och positiva samhällseffekterna av sänkta svenska ägarskatter. I den här rapporten visar vi hur skattereglerna kan bli mer konkurrenskraftiga. Måttstocken som vi bör använda är inte gårdagens Sverige eller andra länder. Vi kan lära oss av andra, men ambitionen bör vara att de svenska ägarskatterna behöver vara de bästa möjliga för de svenska företagens konkurrenskraft.

Inte sällan ses ändringar i skattesystemet som ett medel för att fördela en given kaka istället för ett verktyg för att få kakan att växa snabbare. Att bedriva fördelningspolitik genom att straffbeskatta arbete, risktagande och produktivt entreprenörskap är skadligt för Sveriges välbefinnande. Investeringarna sker långsammare och Sverige blir fattigare på sikt. Färre idéer kommer att prövas, och konsumenter och samhälle går därigenom miste om värdefulla möjligheter till utveckling. Den här rapporten visar varför bra skattevillkor för ägare och risktagande företagare är viktigt för ett växande och mer dynamiskt Sverige.

Produktivitet och välbefinnande

Den enskilt viktigaste faktorn bakom ökat ekonomiskt välbefinnande är långvarigt ökande produktivitet.⁴ Med högre levnadsstandard (BNP per capita) kan mer resurser läggas på de varor och tjänster som människor behöver och efterfrågar. På så sätt kan konflikterna om tillgång till resurserna i ett samhälle minska. Tillväxt och välbefinnande bidrar därför till social och politisk stabilitet, vilket gör det lättare för människor och företag att planera långsiktigt och göra långsiktiga investeringar – investeringar som i sin tur lägger grunden för ytterligare investeringar och ökat välbefinnande. Sverige innehar plats elva i välbefinnandeligan. Det är inte dåligt men inte heller bra med svenska mått mätt. Per person räknat är Sverige fattigare än länder som USA, Island, Nederländerna, Österrike, Danmark och Tyskland. Över tid spelar små skillnader i tillväxten stor roll, vilket framgår tydligt i diagram 2 över svensk tillväxt jämfört med omvärlden. Mellan 1970 och mitten av nittioalet tappade Sverige särskilt kraftigt i välbefinnande jämfört med andra länder. Strukturella problem på arbetsmarknaden och hög inflation bidrog, tillsammans med mycket höga marginalskatter på företagare och anställda (upp till 90 procent), till att svensk industri tappade konkurrenskraften, vilket slog mot tillväxten. Inte förrän efter nittiotalskrisen, kulmen på de föregående tjugo årens misslyckade stabiliseringspolitik, vände utvecklingen.

⁴ Jones, 2002.

Diagram 2. BNP-tillväxt - internationellt.

Ökad produktivitet kommer till största delen från innovationer, teknisk utveckling och smartare organisationsmetoder. Innovationer innebär betydelsefulla nya eller utvecklade varor och tjänster som har en kommersiell potential. Många innovationer kräver i sin tur resurser, inte minst för forskning och/eller utveckling, för att kunna förverkligas. Inom innovativt företagande är det huvudsakligen ägare som genom att skjuta till aktiekapital möjliggör detta. Även om uppfinningar kan vara revolutionerande så blir de betydelsefulla i människors liv först när de har fått en stor spridning. Den spridningen utförs i regel av företag som marknadsför och säljer innovationerna. På så sätt är innovationer och tillväxt tydligt sammankopplade.

Långt ifrån alla företag är dock innovativa. Inom forskningen delas ofta företagen in i tre olika typer: etablerade storföretag, små företag eller levebrödsföretag samt entreprenöriella företag.⁵ De stora etablerade företagen har i regel redan en eller flera produkter som de säljer på mogna marknader. De kan dock ha varit innovativa företag tidigare men växt i takt med att tekniken mognat och sjunkit i pris. Den andra typen av företag är de små företag som inte är genuint innovativa, utan syftar till att förse ägaren med inkomster för att klara sig och kanske inte har som ambition att utöka verksamheten. Denna grupp kännetecknas alltså främst av egen försörjning och är i antal räknat den största gruppen (drygt 800 000 av Sveriges totalt 1,1 miljoner företag är enmansföretag⁶). Det är den tredje gruppen, de entreprenöriella företagen, som enligt denna indelning är innovativa.

Entreprenöriella företag utvecklar nya varor och tjänster, och genom det förändrar de sättet att producera och konsumera resurser. Det är exempelvis enkelt att se vilken enorm skillnad olika innovationer som bygger på mekanisering, elektrifiering och digitalisering har åstadkommit i våra liv. Tack vare tusentals stora och små innovationer är våra liv fysiskt lättare, längre och friskare och för de allra flesta troligtvis bättre än för hundra år sedan. En förutsättning för all denna utveckling är dock investeringar. Därmed är incitamenten för investeringar centrala för ekonomisk tillväxt och utveckling. Ju fler investeringar som bedöms vara värda att göra, desto högre är sannolikheten att fler viktiga innovationer kommersialiseras och även kommer samhället till del.

⁵ Henreksson och Sanandaji, 2014.

⁶ SCB.

Entreprenöriella företag syftar till att ta stora marknadsandelar eller lansera nya produkter och tjänster som kan ge mycket höga vinster under en period. Efter en tid brukar dock konkurrenter komma ikapp, vilket gör att priserna och vinsterna på marknaden sjunker. Då övergår vinsterna från producenterna till konsumenterna genom lägre priser och ett bättre och större utbud. Konkurrens är en starkt utjämnande kraft i en fungerande marknadsekonomi eftersom vinster och överskott går från några få producenter till mångdubbelt fler konsumenter. Ingen enskild politisk reform kan troligtvis mäta sig med den stora spridning av välbefindandet som sker när ökad köpkraft och bättre varor och tjänster når ett lands befolkning.

Entreprenörskap och samhällsnytta

Bakom varje framgångsrikt innovativt företag finns en historia av risktagande. Någon kanske har belånat sitt hus för att få det riskkapital som behövs. En annan kanske har lämnat en fast anställning och arbetat med ett startup-företag. Men för varje framgångsrikt företag finns också mindre framgångsrika företag. Enligt en studie från USA har 75 procent av alla investeringar i entreprenöriella företag ingen avkastning alls, eller till och med negativ avkastning.⁷

För att förstå samhällsnyttan av riskfyllt entreprenörskap kan en jämförelse göras med riskkapitalfonder. Det är fonder som går in med pengar och kompetens i riskfyllda företagsprojekt som behöver extern hjälp för att kunna växa. Avkastningen i sådana fonder beror oproportionerligt mycket på vinsterna i ett litet antal mycket framgångsrika företag. Eftersom man inte vet i förväg vilka dessa är, behöver fonden göra ett stort antal investeringar. Om skatter och andra regleringar begränsar det totala antalet investeringar, kommer också några mycket lönsamma och samhällsnyttiga projekt inte att bli av, till nackdel för fonden. Om däremot den förväntade avkastningen ökar, t.ex. genom en förbättrad skattesituation för ägare, kommer fler riskfyllda projekt att genomföras och en del av dessa kommer att bära rikligt med frukt. En del kommer att bära så mycket frukt att både företaget och samhället blir stora vinnare. Hur vinsterna fördelar sig mellan samhället och ägarna är svårt att mäta exakt, men det har gjorts försök som visar att bara en mycket liten andel av vinsterna faktiskt tillfaller producenterna (ägarna). De största vinsterna från nya innovationer tillfaller samhället och konsumenterna.

Forskning från USA på amerikanska förhållanden indikerar att hela 95 procent av värdet av tekniska framsteg tillfaller samhället (konsumenterna) och endast 5 procent tillfaller företagen (producenterna).⁸ Precis som i en riskkapitalfond innebär färre investeringar lägre sannolikhet att några riktiga superinvesteringar faktiskt uteblir. Riskerna i ett företag tas huvudsakligen av de ägare som investerar, som kan gå miste om hela investeringen. Vinsterna däremot delas av både investerarna, d.v.s. ägarna, och samhället i stort.⁹ Det är därför ett samhällsintresse att stimulera och uppmuntra det risktagande som görs inom ramen för entreprenöriella och innovativa företag. För en lagstiftare är det alltså en relevant fråga hur fler innovationer kan startas och utvecklas i Sverige.

Sveriges entreprenörskap och konkurrenskraft

Entreprenörskap är svårt att definiera och därför också svårt att mäta. Myndigheten Tillväxtanalys gör en årlig sammanställning över de svenska riskkapitalinvesteringarna, vilket kan användas som en approximation för entreprenörskap. Den senaste statistiken

⁷ Hall och Woodward (2010).

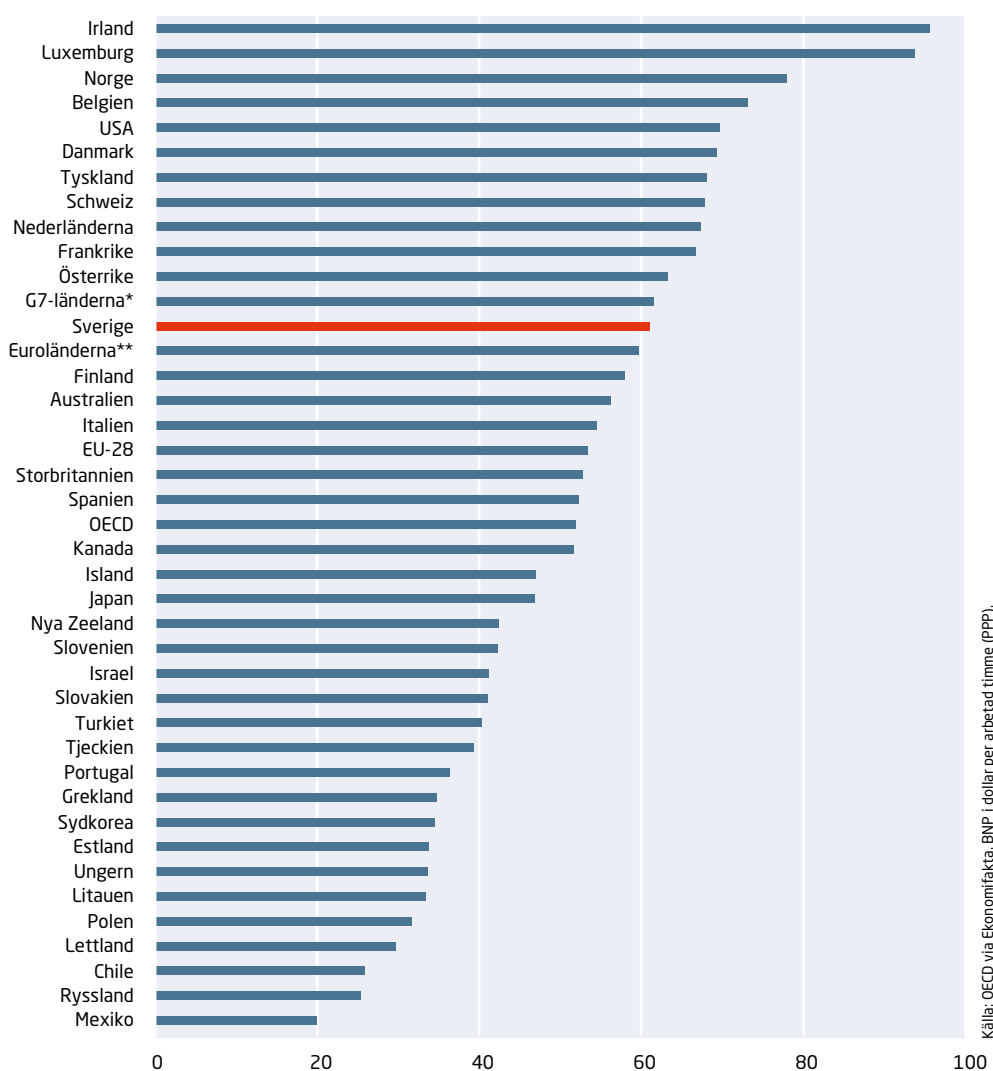
⁸ Nordhaus 2005.

⁹ Vinsten för samhället är inte beskattningen av ägarnas vinster. I ekonomisk mening är beskattning bara en omfördelning mellan individer och staten. Vinsterna för samhället består i vinster för konsumenter, jobb och inkomster samt eventuella positiva externaliteter.

avser år 2016 och visar att det årets samlade riskkapitalinvesteringar i Sverige uppgick till 2,2 miljarder kronor. En majoritet av dessa gick in i företag inom informationsteknik och livsvetenskaper, ett tecken på att investeringarna syftar till innovation. Sett över de senaste tio åren har riskkapitalinvesteringarna minskat. År 2007 var summan 4 miljarder och 2008 var summan 5 miljarder. Sedan dess har nivån på investeringarna i riskkapitalbolagen alltså halverats.¹⁰

Ett mått på produktivitet är att dividera ett lands BNP med antalet arbetade timmar totalt i landet. Vid en internationell rankning av produktivitet (diagram 3) är Sverige mer produktivt än genomsnittet i OECD, men är långt från en topposition. Måttet visar att för att öka produktiviteten och därmed välbefindandet behöver man arbeta med det som ger ett högt förädlingsvärde. Om antalet arbetade timmar i Sverige ökar mer än vad BNP ökar så minskar vår produktivitet. Genom teknisk utveckling och innovationer kan vi tjäna mer för mindre arbete. Lyckas vi med detta?

Diagram 3. Produktivitet internationellt.

Ett sätt att mäta hur produktiva vi är i Sverige jämfört med andra länder är att titta på exportandelar över tid. Sveriges export är stor, cirka 45 procent av BNP. Det är en stor förbättring jämfört med t.ex. åttiotalets konkurrenskraftskris, då vi låg på cirka 30 pro-

¹⁰ http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.25efc2a915fe149a65424035/1511867259273/statistik_2017_07_Riskkapitalstatistik%202016.pdf

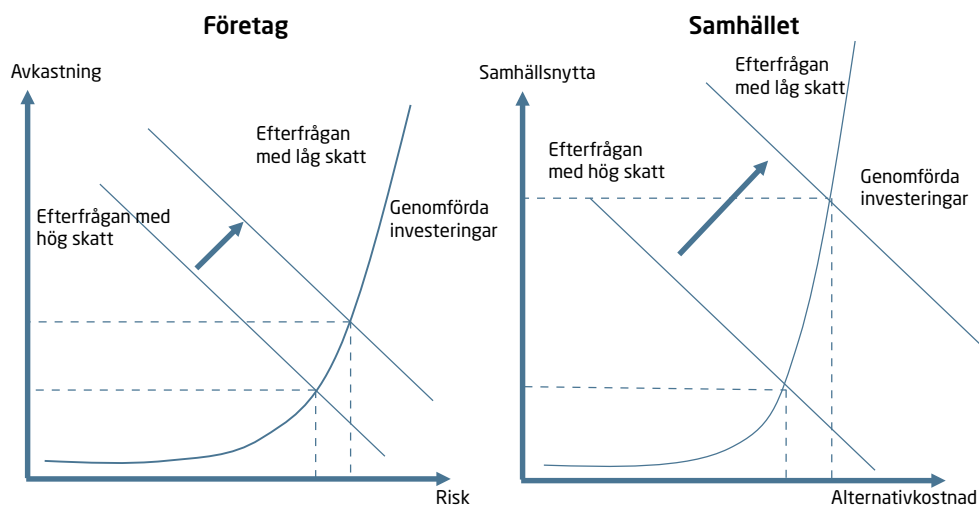
cent i genomsnitt. Men vi har minskat exportandelen sedan 2008, då den låg på cirka 50 procent.¹¹ Det är inte ett svaghetstecken i sig, men en trend att vara vaksam på om den fortsätter. För att kunna exportera behöver företagen nämligen vara konkurrenskraftiga sett till både kostnader och kvalitet. Sedan 1993 har dock svenska företag fått betala allt mer för vad de importerar i relation till vad företagen exporterar. Den negativa utvecklingen av detta sätt att mäta välståndet ("terms of trade") har dock stannat av sedan 2005.

Ett antal faktorer går i fel riktning vad gäller svensk konkurrenskraft och entreprenörskap, samtidigt som nivån på välstånd per person är hög och den generella bilden av ekonomin är god. Med tanke på våra förutsättningar blir dock slutsatsen att Sverige borde kunna ha en högre produktivitet än den vi just nu uppvisar.

Risker och samhällsvinster

Det finns ett positivt samband mellan risken i en investering och de potentiella vinsterna för ägare och samhället. De allra största vinsterna kan de företag göra som lyckas etablera en helt ny produkt på en marknad som tidigare inte fanns, eller som tar stora andelar av en befintlig marknad. Då dominerar företaget marknaden och kan i regel göra goda vinster, samtidigt som konsumenterna får ökad nytta av nya produkter som är mer efterfrågade än de gamla produkterna. Svårigheten att ta fram genuint nya produkter innebär dock att det finns stora risker i sådana projekt. Det finns en stor risk att projektet inte lyckas, och då förlorar ägarna sitt satsade kapital. Om projektet däremot lyckas kan de stora vinsterna för ägare och samhälle inbringas. De största vinsterna för konsumenterna kommer också i regel av att helt nya typer av produkter erbjuds, snarare än små förbättringar av redan existerande tekniker. Betänk värdet som smarta mobiler har för alla miljarder användare runt om i världen. Initialt hade Iphone hela marknaden och alla vinster. Nu ser vi många aktörer som erbjuder billigare och bra smarta telefoner. För några hundralappar i månaden kan alla nu kommunicera globalt och ta del av hela världens medieutbud i handen. I framtiden kommer troligtvis priserna och prestandan att förbättras ytterligare, till gagn för kunderna. Diagram 4 nedan illustrerar dessa samband grafiskt. Den vänstra panelen visar sambandet på företagsnivå och den högra på samhällsnivå.

Diagram 4. Samband mellan risk och nytta.

¹¹ SCB via Ekonomifakta.

Diagram 4 är en starkt förenklad modell som syftar till att visa ett samband mellan ägarskatter och investeringar. Mängden investeringar avgör sedan också företagsvinster och samhällsnyttan, vilka mäts på de stående axlarna.

De mest riskabla projekten är förknippade med de största potentiella vinsterna, eftersom de i regel handlar om nya innovationer eller utveckling av existerande produkter. Detta samband visas av den positivt lutande utbudskurvan för genomförda investeringar. Ju högre avkastning ett projekt har, desto större risk har det också. Den negativt lutande kurvan visar att efterfrågan på att genomföra projekt minskar om risken i dem ökar. De två efterfrågekurvorna representerar två scenarier: ett med låg ägarskatt och ett med hög ägarskatt. En sänkning av ägarskatten skiftar efterfrågan till höger, vilket innebär att fler investeringar kommer att genomföras. Dessa ökade investeringar innebär både ett ökat risktagande och en ökad avkastning för företaget. Detsamma gäller på samhällsnivå, men där ska risktagandet tolkas som alternativkostnaden för de tillkommande projekten. Alternativkostnaden består av att de resurser som läggs på dessa tillkommande projekt hade kunnat användas till andra verksamheter som också hade skapat samhällsnytta.

Diagram 4 visar att samhällsnyttan ökar mer än den privata avkastningen vid ett ökat entreprenörskap (risktagande). Om samhällsintresset och det privata intresset (ägarnas) på detta sätt sammanfaller, om än i olika storleksordning, är det gynnsamt för samhället om staten genom till exempel lägre skatter uppmuntrar till sådant risktagande. Att det finns projekt som aldrig provas bör i en samhällsekonomisk mening ses som en kostnad, som vi dock inte kan mäta eller observera. Om skatterna driver upp kostnaderna för samhället behöver vi dock fästa avseende vid det när skattepolitiken ska utformas.

Forskningen om skatter

Ett effektivt sätt att stimulera och öka mängden investeringar är enligt forskning att förbättra ägarskatterna. I Sverige finns stora möjligheter till detta eftersom skattesatserna är högre än våra konkurrentländer. I följande avsnitt redovisas forskning om hur ägarskatter påverkar tillväxt, investeringar och entreprenörskap.

Precis som alla skatter påverkar också ägarskatter prisbildningen och incitamenten i ekonomin. Skatter ger skatteintäkter till stat och kommuner, men eftersom skatter också påverkar priserna på de varor och tjänster som de berör, påverkar de också människors val. Om en skatt införs på exempelvis arbete som innebär att priset på arbetskraft fördubblas, kommer ett antal saker att ske. För det första kommer efterfrågan på arbetskraft att minska, till följd av att priset ökar utan att inkomsten har ökat. För det andra kommer efterfrågan att skifta mer mot varor som är substitut till arbete, exempelvis datorer och robotar eller svart arbetskraft. För det tredje kommer varor som efterfrågas tillsammans med arbete att se sin efterfrågan minska. Det kan i detta fall vara till exempel kontorsmöbler eller tjänstebilar för arbetspendling.

Skatter medför samhällsekonomiska kostnader på grund av alla de förändringar av människors val de leder till. Utgångspunkten är att människor kan göra sina egna val på ett rationellt sätt och ta in den information de kan och vill för att göra dessa val. Med detta som utgångspunkt innebär beskattning en förändring av dessa val, och dessa förändringar innebär samhällsekonomiska kostnader. Samhället går miste om produktion och konsumtion på grund av skatterna, och det är en samhällsekonomisk kostnad.

Intäkten från en skatt går enkelt att observera genom att läsa i till exempel en statsbudgetproposition. Där finns varje skattebas beräknad och redovisad. Denna intäkt är dock inte en intäkt i ekonomisk mening eftersom den enbart flyttar resurser mellan skattebetalaren och staten. Det är en omfördelning mellan stat och individ.

Det som inte syns i en statsbudget är samhällskostnaden för denna omfördelning. De samhällsekonomiska kostnaderna är mycket svåra att mäta eftersom de utgörs av en mängd underförstådda ekonomiska transaktioner som inte har skett explicit. Forskare har dock försökt att beräkna kostnaderna. Forskare från Lunds universitet fann exempelvis i en litteraturöversikt på svenska data att kostnaden för en indriven skattekrona i Sverige kan vara så hög som 2–3 kronor¹². Det innebär att skatteintäkten understiger värdet på de transaktioner som trängs undan med två till tre gånger.

Skatteintäkterna används sedan till utgifter av staten eller kommunerna. Beroende på hur dessa utgifter används kan nettokostnaden för skatten minska eller öka ännu mer. Exempelvis syftar utbildning till att öka humankapitalet och även förbättra matchningen på arbetsmarknaden, vilket är positivt för samhället och samhällsekonomin. Men om utgifterna t.ex. används på ett sätt som innebär resursslöseri eller att människor inte arbetar trots att de skulle kunna det, så medför utgifterna ytterligare samhällsekonomiska kostnader. Denna generella kostnad som all form av skatteindrivning är förknippad med måste beaktas, och utgångspunkten måste vara försiktighet med skattefinansiering. Höga skattesatser är dessutom mer snedvridande och kostsamma än låga skattesatser, vilket ställer ytterligare krav på lagstiftaren att vara särskilt försiktig eller inte alls använda höga skattesatser. Om skatter på ägande av företag tränger undan investeringar och företag innebär det att beskattningen medför samhällsekonomiska kostnader. I följande avsnitt redovisas hur forskningen ser på ägarskatter och viktiga ekonomiska aktiviteter.

Forskningen om ägarskatter

Hur påverkar ägarskatter företagen, investeringarna och samhällets ekonomi? Modern empirisk forskning har visat att den syn på ägarskatter som länge har varit tongivande i Sverige behöver omprövas.

Den dominerande synen på ägarskatter i Sverige har kommit att ifrågasättas i allt fler studier de senaste femton åren. Det beror bland annat på att den nationalekonomiska forskningen har gjort metodologiska framsteg i frågan om hur man kan identifiera kausala samband (orsakssamband och inte bara statistiska samband), och därmed inte behöver förlita sig på teoretiska modeller och antaganden som inte prövats mot empirin. Det beror också på att ett antal empiriska studier som har gjorts efter reformer i omvärlden.

Inom forskningen har det dominerande synsättet fram till ett par decennier sedan på ägarskatter kommit att kallas för den ”nya synen” eller neutralitetssynen.¹³ Vad den i korthet för svenskt vidkommande innebar var att svenska ägarskatter inte skulle påverka investeringar i Sverige. Anledningen var att man i den teoretiska modellen gör ett antagande om att de svenska ägare som inte genomför investeringar på grund av skatten, kommer att ersättas av utländska ägare. Detta eftersom det i modellen antogs att avkastningskraven för riskfyllda investeringar bestäms på de internationella kapitalmarknaderna (och inte i Sverige), samt att kapital rör sig kostnadsfritt

¹² Hansson, Åsa 2009.

¹³ Begreppet ”nya synen” ska inte tolkas som att forskningen är ny. Det är tvärtom den allra modernaste forskningen som har ifrågasatt den ”nya synen” sedan drygt 15 år.

över landets gränser.¹⁴ Under dessa förhållanden skulle skattesatserna i de svenska ägarskatterna inte påverka nivån på investeringarna i Sverige. Detta synsätt har också påverkat utformningen av ägarskatterna och är därmed inte bara en akademisk fråga. I en grundlig genomgång av forskningen av Finansdepartementets Expertgrupp för studier i offentlig ekonomi (ESO 2014:3) visar dock nationalekonomerna Magnus Henrekson och Tino Sanandaji att det finns goda skäl att ompröva denna uppfattning i ljuset av moderna empiriska forskningsresultat. De skriver om det dominerande synsättet i sin sammanfattande kommentar:

”Sammantaget finns det, enligt vår bedömning, övertygande skäl att ifrågasätta denna neutralitetshypotes. Tolkningen att antagandena bakom ägarskatters neutralitet är uppfyllda har spelat en avgörande roll för att principiellt motivera de gällande reglerna på företagsbeskattningsområdet i Sverige. Stödet för att ägarskatter har en snedvridande effekt på företagsaktiviteten har förstärkts i takt med att nyare empirisk forskning kommit att påvisa tydliga effekter av ägarskatter på ägarstruktur, belåningsgrad, utdelningsnivå och investeringar.”¹⁵

Författarna drar slutsatsen att den ”nya synens” relevans bör ifrågasättas eftersom den bygger på antaganden som mest troligt inte stämmer överens med verkligheten. Istället finns det nu empiriskt forskningsstöd för den traditionella synen att skatter på svenska ägare påverkar nivån på investeringarna i Sverige. Författarna baserar denna slutsats på en lång genomgång av den empiriska litteraturen. I följande avsnitt redogörs för hur ägarskatter påverkar ekonomin och företagen.

Ägarskatter och investeringar

En investering är en kostnad som tas idag i syfte att få en tillgång som genererar inkomster i framtiden. Om de framtida inkomsterna från tillgången är större än kostnaderna, när man också har beaktat riskerna i projektet, är investeringen lönsam och bör genomföras. Alla investeringar är givetvis inte sådana som syftar till att ta fram ny teknik eller förbättra processer, men sannolikt kan inga nya tekniker tas fram utan investeringar. Investeringar är därmed nödvändigt för teknikutveckling, och även ekonomisk utveckling, men det är inte tillräckligt. Vad har då modern forskning att säga om sambandet mellan ägarskatter och investeringar?

Företag kan finansiera sina investeringar på olika sätt. Ett sätt är att använda företagets existerande egna kapital eller positiva kassaflöden (internfinansiering). Ett annat sätt är att vända sig till kapitalmarknaderna och söka finansiering genom krediter eller aktiekapital. I regel är det växande företag i uppbyggnadsfasen som har behov av att finna extern finansiering, eftersom de inte kan visa upp vinster. Beskattning av utdelningar skapar därför en skillnad mellan dessa två finansieringssätt, eftersom pengar som delas ut från ett annat företag för att investeras i ett nytt företag beskattas när de delas ut till ägaren. Därmed gynnas företag som har möjlighet att finansiera sig själva med interna medel jämfört med företag som inte kan det. Vad en utdelningsskatt orsakar på ett större plan är att den motverkar dynamik och strukturomvandling. Kapital och investeringar koncentreras i högre grad till mogna företag i mogna branscher istället för att kanaliseras till små och snabbt växande företag i omognare branscher där de skulle kunna ge högre avkastning. Det innebär att

¹⁴ Nära detta teoretiska perspektiv finns också den så kallade öppna ekonomi-modellen.

¹⁵ ESO 2014:3, sid. 48.

utdelningsskatten borde ha olika effekt på olika typer av företag. Stora vinstgivande företag kan förväntas minska sina utdelningar men inte nödvändigtvis sina investeringar. Nya och växande företag kan istället förväntas minska sina investeringar, eftersom deras tillgång till externt kapital för investeringar minskar. Dessa företags utdelningar bör inte påverkas av en skatt, eftersom de inte har möjlighet att göra utdelningar ändå. Vad säger då den empiriska forskningen?

Flera studier undersöker sambandet mellan skatter på utdelningar och storleken på investeringarna i företagen. År 2003 sänktes den amerikanska utdelningsskatten kraftigt, från 35 till 15 procent. Campbell m.fl. (2011) studerar denna reform och finner att investeringarna faktiskt ökade efter reformen, men bara i företag som behövde finansiera sig på finansmarknaderna. Effekten på stora vinstgivande bolag var att de ökade sina utdelningar, som man kan vänta sig utifrån teorin. Frank, Singh och Wang (2010) finner på samma sätt att sänkt utdelningsskatt i USA ledde till att investeringarna ökade, och att det skedde i växande företag med begränsade kassaflöden eller egna medel. De stora företagen tenderade att dela ut mer av sina egna medel, vilket stöder teorin om att kapital allokeras om från stora och mogna företag till växande företag med kapitalbehov. Även Frank (2010) finner empiriskt stöd för att utdelningsskatt motverkar en omfördelning av kapital från gamla företag med begränsade tillväxtmöjligheter, till nya och växande företag som behöver och vill investera men inte alltid kan finna kapital för det. Yagan (2013) finner delvis samma sak men också andra effekter. Efter reformen 2003 ökade utdelningarna från bolag med vinster. Men reformen kunde inte påvisas leda till ökade investeringar totalt sett, enligt denna studie.

Becker, Jacob och Jacob (2013) studerar data från 25 länder 1990–2008 och finner starkt stöd för att utdelningsskatter minskar utdelningar från mogna bolag och minskar investeringarna. De finner att utdelningsskatten har negativa effekter på alla typer av företag, men att den är stor i företag som behöver ta in externt kapital för att kunna växa och investera. Den traditionella synen får i denna studie alltså tydligt empiriskt stöd. Även Morck och Yeung (2005) finner att utdelningsskatter minskar investeringar eftersom de ökar företagets kapitalkostnader. Även här gäller denna effekt alltså i företag som inte helt kan internfinansiera sin expansion och investeringar.

Eftersom investeringar i onoterade och nya företag per definition är riskabla, kommer statistiskt sett många av de företag som startas att misslyckas. I ett sådant scenario är det viktigt hur möjligheten till förlustavdrag ser ut. I Sverige är till exempel reglerna för förlustavdrag inte tillräckligt generösa. Cullen och Gordon (2006) för fram detta som en av förklaringarna till att Sverige inte har lika hög andel innovativa småföretag som USA. Dessa studier tillämpar moderna ekonometriska metoder för att kunna identifiera kausala effekter och inte bara korrelationer. Alla uppräknade studier förutom Yagan (2013) ger empiriskt stöd åt den traditionella synen på ägarskatter.

Dackehag och Hansson (2016) studerar sambandet mellan utdelningsskatter och länders tillväxt i BNP. Studien omfattar 18 europeiska länder under perioden 1990–2008 och finner att sambandet är negativt, d.v.s. att lägre ägarskatter är förknippade med högre ekonomisk tillväxt. Arnold m.fl. (2011) finner i en studie med en stor panel av länder att de länder som ökar bolagsskatter och inkomstskatter för fysiska personer också är länder som har lägre BNP per capita-utveckling.

Den sammantagna bilden av forskningen om utdelningsskatter visar att det finns två tydliga effekter av utdelningsskatter. Med lägre utdelningsskatter delar företag

ut mer av sina kvarhållna vinster, om de har sådana. Dessa pengar investeras sedan i nya och växande företag som erbjuder högre avkastande investeringar. Dessa företag är mer riskfyllda och har svårare att finna finansiering på kapitalmarknaderna. Med en sänkt kapitalbeskattning skulle de finansieringsproblemen minska och investerarna öka. Därmed sker också en omfördelning av resurser från större etablerade företag med upparbetade vinster, till nystartade och investerande företag som kan finna bättre användning för kapitalet. Då företagens investeringar och vinster ökar, ökar också tillväxten och den potentiella produktionen per person på sikt.

Internationella aspekter på ägarskatter

Eftersom våra svenska ägarskatter belastar ägare bosatta i Sverige är frågan om hur konkurrenskraftiga de svenska ägarskatterna naturligt internationell.¹⁶ Utomlands bosatta ägare som överväger investeringar i Sverige eller andra länder drabbas inte av svenska ägarskatter, utan av sitt lands ägarskatter. På detta sätt skiljer sig ägarskatterna från exempelvis bolagsskatten, som belastar vinster i bolag som är skattskyldiga i Sverige, oavsett var ägarna till bolaget är bosatta.

En uppenbar konsekvens av detta är att investerare (fysiska ägare) från olika länder har olika skattevillkor när det kommer till att investera i Sverige. Om svenska ägare konsekvent möter en större skattebörda i sina kalkyler, kommer svenska ägare att ha en nackdel i fråga om att konkurrera om samma projekt. I den mån svenska och utländska ägare är perfekta substitut, d.v.s. de är fullt utbytbara mot varandra, kommer inte detta att påverka mängden svenska investeringar. I den mån svenska ägare huvudsakligen investerar i Sverige och utländska ägare investerar i sina hemländer på ett systematiskt sätt, kommer dock mängden investeringar som genomförs i Sverige att påverkas av ägarskatternas nivå. Om potentiella svenska investerare bedömer ett givet projekt som för riskabelt för den förväntade ersättningen efter skatt, kommer förekomsten av sådan *home bias* att medföra att vi inte ska förvänta oss att utländska ägare, även om de har en tillräckligt låg ägarskatt, kommer att genomföra projektet. Home bias har studerats mycket och kunnat fastställas i empiriska undersökningar, och stödet för att nationsgränser i sig (utöver regler) utgör barriärer och kostnader för ekonomisk verksamhet är omfattande.¹⁷ I en forskningsgenomgång angående home bias och svenska ägarskatter skriver Henreksson och Sanandaji att:

”Givetvis implicerar inte detta att svenska ägare bör gynnas relativt utländska ägare. Däremot är det heller inte rimligt att skattesystemet missgynnar svenska ägare relativt utländska ägare. Detta särskilt inte om det görs baserat på teorier som – på tvärs mot vad empirin tyder på – antar att inhemskt ägande utan större kostnader kan ersättas av utländskt ägande.”

Tabell 1 visar vilken effekt svenska ägarskatter förväntas ha på en investering som bedöms för riskabel av svenska investerare men där utländska investerare kan räkna hem projektet. Tabellen visar schematiskt hur förekomsten av *home bias* kan förändra mängden investeringar i Sverige. Tabellen ska tolkas i termer av högre eller lägre sannolikhet för de olika utfallen. Med *home bias* kommer det att finnas investeringar som inte genomförs av någon på grund av de svenska ägarskatterna. Utifrån

¹⁶ Svensk inkomstskatt belastar utdelningar och kapitalvinster som uppbärs av individer bosatta i Sverige, och som avser aktier i bolag med hemvist i Sverige.

¹⁷ ESO 2014:3, sid. 62–64.

tabell 1 kan man se att ägarskatter kan motverka investeringar och jobb i Sverige. Det är en empirisk fråga att ta reda på hur stor denna effekt är i verkligheten.

Med lägre ägarskatter och ett ökat svenskt ägande kan svenskar ta del av vinster i större utsträckning. Det är särskilt värdefullt vid tekniksprång och innovationer. Dessutom är det möjligt för den svenska staten att beskatta dessa vinster.

Tabell 1. Förväntad effekt av höga svenska ägarskatter på investeringar i Sverige.

	Ingen home bias	Home bias
Svenska ägare	Genomför inte investeringen	Genomför inte investeringen
Utländska ägare med lägre ägarskatt	Genomför investeringen	Genomför inte investeringen

Ägarskatter och entreprenörskap

Entreprenörskap är inte lätt att definiera och bland akademiker används olika definitioner. Här nöjer vi oss med att förstå entreprenöriella företag som de företag som utvecklar nya varor eller tjänster på ett genuint innovativt sätt. Entreprenöriella företag präglas av vissa utmärkande egenskaper som medför att verksamheten ofta är mer riskabel, kräver mycket finansiering samt kräver särskild och avancerad kompetens jämfört med de flesta icke entreprenöriella företagen. Detta gör att det ofta krävs ett antal stödsystem kring de entreprenöriella företagen för att de ska blomstra fullt ut. Det handlar om riskvilliga och aktiva investerare (externa), som tillför kompetens inom kommersialisering, industrialisering och olika typer av rådgivning. Det kan krävas forskning eller kontakt med forskare, och specifik juridisk kompetens för utformning av avtal om ägandefrågor, kontroll och styrning samt av optionsprogram. Litteraturen talar om att *kluster* uppstår där det finns en ansamling sådana företag och stödjande resurser.

Så kallade nätverkseffekter uppstår i sådana kluster. Nätverkseffekter är ett fenomen som många kan förstå intuitivt genom hur sociala medier fungerar. Ju fler personer som är delaktiga på en given plattform, desto större värde för både befintliga och tillkommande medlemmar att vara eller bli delaktiga på just den plattformen. Det finns överfört till företagande en geografisk dimension att vara medveten om för entreprenörer, genom att det finns stora fördelar med att vara aktiva på platser där andra aktörer och människor inom samma område redan är aktiva. Då ökar sannolikheten för fruktbara nya kontakter, matchning av kompetenser, lättare rekrytering och mycket annat. Det mest kända och kanske mest framgångsrika klustret av entreprenörer är San Francisco och Silicon Valley. Det som från början var ett försvars- och teknikkuster är nu basen för många av de största och mest framgångsrika teknikföretagen i hela världen. Skatter, och speciellt beskattningen av personaloptioner, har visat sig vara en viktig delförklaring till framgångarna i Silicon Valley.¹⁸ Tre fjärdedelar av alla amerikanska företag som erhållit riskkapital använder sig av personaloptioner.¹⁹

Höga ägarskatter på svenska ägare minskar sannolikheten att kluster uppstår eftersom den entreprenöriella aktiviteten minskar. Sverige mister då inte bara de enskilda företagen och deras investeringar. Sverige riskerar också att minska värdet av just sådana nätverkseffekter som uppstår i entreprenöriella företagskluster. Med nätverkets logik kommer det också att minska värdet av framtida entreprenöriella

¹⁸ Källa: SOU 2016:72, sid. 121.

¹⁹ Bengtsson och Hand (2012).

verksamheter, eftersom de stödjande och kompletterande nätverken blir mindre och färre.

Forskning om entreprenörskap

Inom traditionella nationalekonomiska modeller spelar sällan entreprenörer någon explicit roll. Samma sak gäller nyckelmedarbetare, investerare och andra enskilda agenter. Därmed missar läroboksmodellerna att företag ofta rymmer skilda intressen inom ledning respektive bland ägare. Forskningen har dock på senare år allt mer kommit att studera detta inom ramen för så kallad *agent-teori*. Där studeras t.ex. hur drivkrafterna kan skilja sig åt mellan företagsledare, ägare och investerare. När rättigheter och skyldigheter i ett företag ska regleras och fördelas kan skattefrågor spela en roll, vilket kan påverka hur företaget drivs och vilka beslut som tas. De kan till exempel leda till konflikter i synsätt mellan entreprenören eller grundaren och investerare och nyckelmedarbetare som tilldelas ett mindre ägarskap. Till exempel kan ägare och ledare ha olika drivkrafter med avseende på skatter, då ägare vill undvika ägarskatter medan ledningen framförallt har incitament att undvika skatter som belastar företagets ekonomi eller vill driva egna favoriserade projekt. En hög skatt på utdelning kan exempelvis öka en ägares motvilja till utdelning, vilket kan motverka att kapital delas ut från mogna bolag och investeras i nya bolag med högre avkastning.

Entreprenöriella företag väljer inte sällan att erbjuda sina nyckelmedarbetare dels lön, för deras insats som anställda, dels en andel i företagets framtida vinster, för deras roll i den entreprenöriella processen. Detta brukar hanteras genom så kallade personaloptioner. De bygger på att de anställda får ta del av framtida värdeökningar i bolaget genom att de får aktier enligt ett optionskontrakt. Eftersom personaloptioner är förknippade med mycket hög risk är de lågt beskattade i t.ex. USA, Irland och Nederländerna. En stor andel av de innovativa företagen i USA använder sig av personaloptioner.

En studie från 2017 visar hur beskattningen av just personaloptioner ser ut i ett antal utvecklade ekonomier, genom att jämföra de faktiska skattesatserna på dessa optioner i respektive land.²⁰ Irland har den lägsta skatten på 7,4 procent. Landet följs av USA och Hong-Kong (15 procent). Sverige ligger långt efter med 54,3 procent i skattesats på personaloptioner. Författarna kommer fram till att bra skattevillkor för personaloptioner är viktigt eftersom det kan medföra att riskkapitalinvesteringarna kan öka. Det faktum att USA har så mycket mer (relativt sin ekonomis storlek) riskkapitalinvesteringar kan alltså delvis förklaras med att de har mycket bra villkor för den typen av optioner som är särskilt viktiga för entreprenöriella företag. Författarna finner i studien ett tydligt samband mellan länder som har förmånliga villkor för personaloptioner och mängden riskkapitalinvesteringar.

En annan färsk studie undersökte en skattereform i Kanada 2010 som ökade den effektiva skattenivån för personaloptioner för vissa företag.²¹ Studien visade genom att använda ett naturligt experiment att de företag som drabbades minskade sin användning av personaloptioner.

Chang m.fl. (2015) studerar sambandet mellan personaloptioner och innovation i amerikanska företag.²² Samtliga mått på innovation har en positiv och signifikant

²⁰ Henreksson och Sanandaji 2017.

²¹ Bird 2018.

²² Chang m.fl. 2015.

koppling till företags användning av personaloptioner. Analysen indikerar att personaloptioner huvudsakligen fostrar till innovation genom att främja risktagande i verksamheten.

Flera studier pekar på att ägarskatter och beskattning av personaloptioner spelar en viktig roll för innovationer. Mekanismerna som forskningen identifierar i de olika studierna skiljer sig åt, men i sin helhet kan resultaten sammanfattas som att ägarskatter påverkar incitamenten för riskfyllda satsningar på innovationer, och att incitamenten behöver vara goda för att rättfärdiga att högkvalificerade människor samt kapital söker sig till riskfyllda verksamheter.

När nationalekonomiska modeller inkluderar vad riskkapitalister och entreprenörer gör i praktiken, visar det sig att ägarskatter är en central faktor för att förstå de entreprenöriella företagens agerande.²³ Det beror på att ägarskatter minskar värdet på företaget och dess investeringar redan i kalkylerna. En extern ägare i form av en riskkapitalinvesterare påverkas av detta på samma sätt som en grundare, nämligen genom att vinsten vid en försäljning minskar i proportion med skatten. Då riskkapitalister bidrar med kompletterande kompetenser, är risken inte bara att finansieringen uteblir på grund av ägarskatter. När en riskkapitalist avböjer en investeringsmöjlighet i ett företag är det därmed också sådana viktiga stödjande kompetenser som företaget går miste om. På företagsnivå kan det utgöra skillnaden mellan framgång och stagnation. Sett från samhällsekonomin blir effekten av ägarskatter färre investeringar och därmed även en mindre spridning av de resurser och den kompetens som sådana aktörer bidrar med vid sidan av finansieringen. Det kan då på sikt vara skillnaden mellan ekonomisk stagnation och tillväxt och dynamik. Goda skattevillkor för ägare och entreprenörer påverkar därmed ekonomins funktionssätt på ett strukturellt sätt.

De entreprenöriella företag som lyckas växa brukar i regel växa snabbt. De utgör en mycket viktig del i den grupp företag som kallas för snabbväxande företag och står för en oproportionerligt stor andel av de nya jobb som skapas (netto).²⁴ Många företag anställer och skapar jobb, men till skillnad från andra företag innebär de snabbväxande företagens anställningar även ett stort nettojobbsskapande. De snabbväxande företagen är ofta entreprenöriella företag, vilket hänger samman med att de företag som lyckas kommersialisera en ny produkt eller tjänst ofta kan ta stora marknadsandelar mycket snabbt. De tar andelar från existerande företag men skapar också nya marknader om det är fråga om en innovation som inte har funnits tidigare. Med fler sådana företag ökar omställningstrycket i ekonomin. Risken att Sverige drabbas av försämrad tillväxt och ökad strukturell arbetslöshet i dess spår minskar om svenska företag är ledande inom sina respektive områden. Det är därmed en central politisk uppgift att tillförsäkra ett näringspolitiskt ramverk, inklusive skatteregler, som bidrar till att snabbväxande företag startas, utvecklas och helst stannar i Sverige.

Gordon (2017) analyserar i en studie hur skattepolitiken bör utformas för att på bästa sätt uppmuntra entreprenöriella företag. En skattepolicy som i synnerhet vill uppmuntra denna form av företag behöver enligt författaren beakta skillnader mellan dem och andra företag. Innovativa företag löper större risk för att misslyckas, på grund av svårigheterna att utveckla samt marknadsföra nya affärsidéer och teknologier. Den form av aktivitet som utmärker dessa företag, och investeringar i dessa företag, kan uppmuntras genom konkurrenskraftiga skatteregler för hantering av förluster. Det kan exempelvis ske genom att tillåta att skatteförluster i ett företag säljs

²³ ESO 2014:3.

²⁴ ESO 2014:3, sid. 77.

till ett annat företag. Det skulle öka incitamentet till uppstart av innovativa startup-företag samt även öka nivån av risktagande i företagen – till exempel genom ökade incitament att sikta på mera ambitiösa och därmed riskabla nya teknologier.

Litteraturen på området ger överlag stöd för att skatter utgör en central del av innovationspolitiken. Frågan är särskilt relevant i Sverige, ett land som i jämförelse med andra europeiska ekonomier har hög andel av befolkningen i arbetsför ålder i de mest kunskapsintensiva företagen.²⁵ Eftersom ramverket i Sverige på många punkter är bra finns det en stor utväxling för både företagen och samhällsekonomin av sänkta ägarskatter. Utifrån forskningen och aktuella utredningar framstår skatterna i Sverige som en sista tröskel som behöver filas ned för att svenska företag ska få ett genomgående bra ramverk att arbeta i. Vi har nu regler för så kallade kvalificerade personaloptioner på plats, men de är begränsade till småföretag med begränsad omsättning.²⁶ Andra länder, som Storbritannien, tillåter fler anställda och högre omsättning i sina regelverk. Vi har en välutbildad befolkning men höga skatter på företagsägande motverkar ett ökat entreprenörskap.

Kartläggning av ägarskatter

Svenskt Näringsliv har låtit Skeppsbron Skatt göra en kartläggning av hur konkurrenskraftiga de svenska ägarskatterna är jämfört med 15 OECD-länder.²⁷ Utöver Sverige omfattar kartläggningen följande länder: Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Norge, Polen, Spanien, Storbritannien, Tyskland och USA. Bland dessa länder finns våra stora handelspartner, såsom USA, Tyskland, Storbritannien och Norge. Andra länder har valts ut eftersom de utgör ekonomier i samma storleksordning som Sverige eller som ligger i Sveriges närområde (Europa). Samtliga granskade länder är medlemmar i OECD.

De svenska ägarskatterna

Svenska aktieägare beskattas generellt med 30 procent kapitalvinstskatt.²⁸ Detta är den nominella skattesatsen som tillämpas vid utdelningar och vinster från noterade andelar. För den som får utdelning eller kapitalvinst från onoterade andelar tas bara fem sjättedelar upp till beskattning. Det innebär att skattesatsen effektivt blir 25 procent av underlaget för skatten. För ägare som också är aktiva i betydande omfattning eller har närstående som är aktiva (och företaget ägs av ett begränsat antal individer) och gäller de så kallade 3:12-reglerna som innebär att skattesatsen kan bli mellan 20 procent och upp till den högsta skattesatsen på arbete, vilket för t.ex. boende i Stockholm motsvarar 55 procent. Kapitalinkomst blir då föremål för tjänstebeskattnings. Beskattningsen av aktiva fåmansbolagsägars kapitalinkomster är alltså progressiv, och vilken skattesats som tillämpas är beroende på ägarandel, egen lön samt totala lönekostnader i företaget. Det faktum att det inte alltid är helt klart vilken beskattning som kommer att gälla för en fåmansbolagsägare är negativt i sig då det adderar osäkerhet i kalkyler. Det är också värt att notera att passiva ägare kan få lägre skatt än aktiva ägare, om den aktiva ägaren tjänstebeskattnas för sina andelar.

²⁵ Sanandaji och Fölster, 2017.

²⁶ Max 50 anställda och max 80 miljoner i omsättning.

²⁷ Kartläggningen av utförd av Skeppsbron Skatt på uppdrag av Svenskt Näringsliv. Rapporten i sin helhet finns som bilaga i denna rapport.

²⁸ Kapitalvinstskatten är det andra ledet i den dubbelbeskattnings som sker av de svenska företagens vinster. Först betalas bolagsskatt om 22 procent på företagens eventuella vinster. Utdelnings- och kapitalvinstskatt utgör det andra ledet. Bolagsskatten föreslås sänkas till cirka 20 procent år 2020 i en proposition som Riksdagen behandlar under 2018.

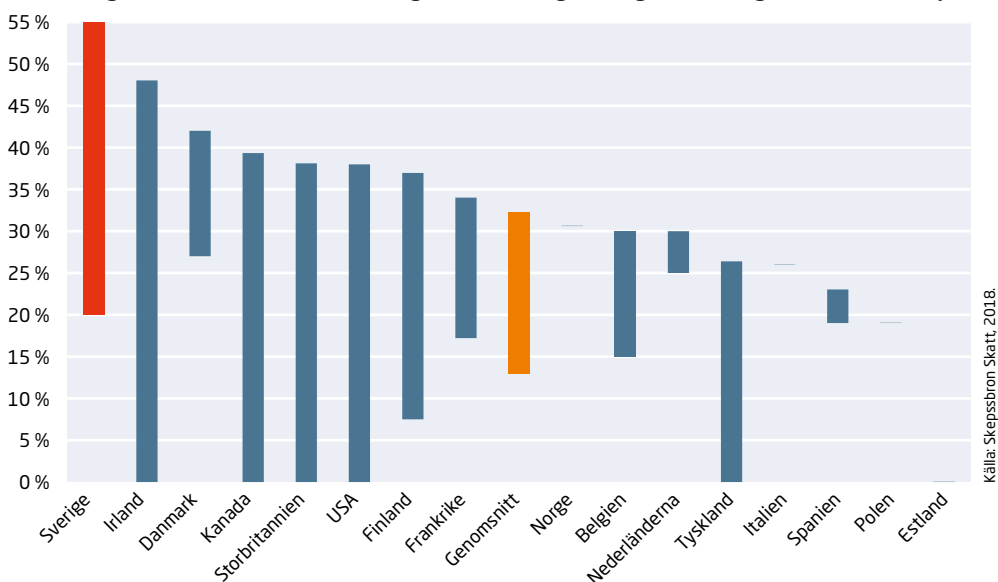
Utdelningar

Som framgår av diagram 5 är de svenska reglerna för ägarbeskattning inte konkurrenskraftiga i relation till vår omvärld. De 15 länder som jämförelsen omfattar utgör tillsammans de länder som Sveriges handel med omvärlden domineras av. Sverige har den överlägset högsta toppskattesatsen för ägare av bolag. Detta eftersom de svenska reglerna för beskattning av fåmansbolag (onoterade bolag som ägs av ett fåtal personer) i många fall är progressiv. Det innebär att utdelningar och vinster från den typen av företag som är de viktigaste för entreprenörskap, jobbtillväxt och innovation, har den allra högsta potentiella beskattningen. I och med att fåmansbolag kan bli föremål för tjänstebeskattnings kan skattesatserna på vinster och utdelningar bli upp till 55 procent, vid 30 procent kommunalskatt.²⁹ Inget av jämförelseländerna kommer i närheten av en så hög skattesats. Fyra länder har platt skatt på utdelningar.

Den lägsta svenska skattesatsen på 20 procent tillämpas på fåmansägda andelar under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda. Uppfylls inte villkoren kan beskattningen hamna på 55 procent. I jämförelse med de andra ländernas lägsta skattenivåer är dock inte den svenska särskilt attraktiv. Flera av våra stora konkurrentländer har nollskattesats som lägsta nivå. Både Tyskland och USA tillämpar exempelvis nollskattesats i vissa situationer.

De oviktade genomsnitten för högsta respektive lägsta effektiv skattesats visas i diagram 5 nedan i den orangefärgade stapeln. Sverige ligger i båda fallen betydligt högre än dessa genomsnitt. Genomsnittet för högsta skattesats ligger kring 32 procent. Genomsnittet för lägsta nivå är cirka 13 procent, att jämföra med den svenska nivån på 20 procent. Värt att notera är att Sverige har ett stort spann i likhet med flera andra länder (skillnad mellan högsta och lägsta), men i de andra länderna med stora spann beror den stora skillnaden på att de tillämpar nollskattesatser i vissa situationer. Det gör aldrig Sverige.

Diagram 5. Effektiv beskattning av utdelningar. Högsta och lägsta skattesats, procent.

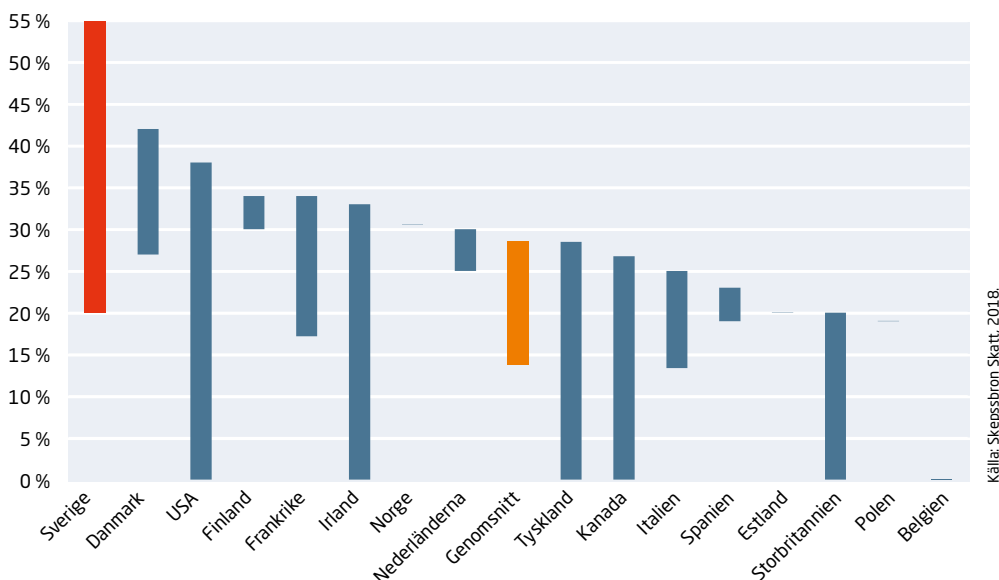

²⁹ Om ägaren bor i en högskattekommun kan skatten bli hela 60 procent.

Kapitalvinster

När det kommer till kapitalvinster är Sverige sämst i klassen bland de jämförda länderna. Avståndet till de andra är stort och Sveriges högsta skattesats är inte långt från två gånger det internationella genomsnittet. Även vad gäller kapitalvinster har flera stora länder regler som medger skattefrihet, t.ex. Storbritannien, Kanada och Irland. Se diagram 6.

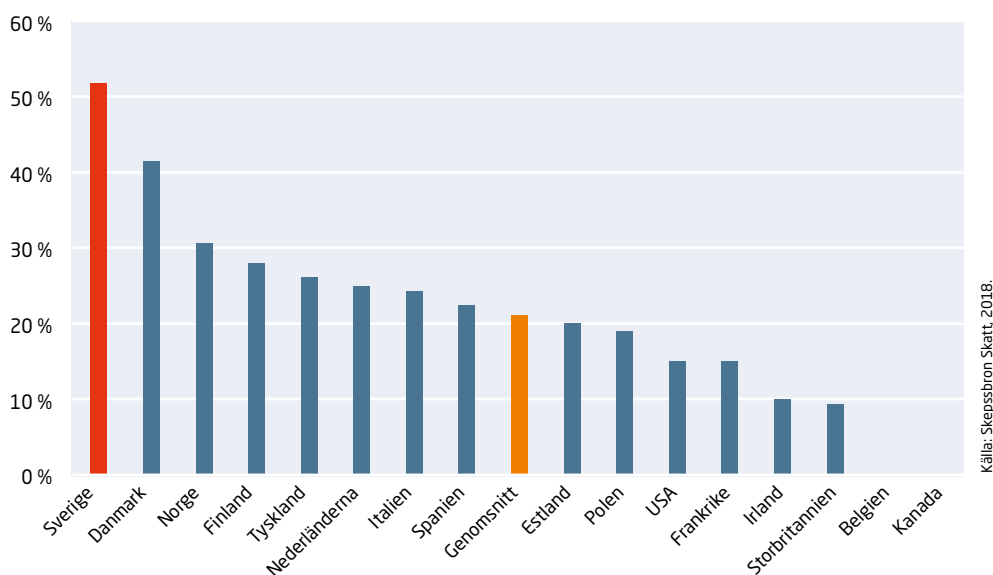
Diagram 6. Effektiv beskattning av kapitalvinster. Högsta och lägsta skattesats, procent.

Typfall

Genom att beräkna hur ett hypotetiskt typfallsföretag skulle beskattas i de 16 länderna kan vi jämföra skattesituationen som en ägare skulle möta i varje land. Typfallet är konstruerat för att representera ett startup-företag. Ägaren startade år 2010 ett nytt bolag tillsammans med tre andra personer. Varje grundare investerade 96 000 kronor 2010 (10 000 euro) och har varit aktiva i företaget. Efter några år genereras intäkter och vinst. Grundarna tar då ut en årlig lön om 337 000 kronor (35 000 euro). Diagram 7 visar hur grundarnas skatt skulle bli vid en försäljning av sina aktier vid en kapitalvinst om 1,83 miljoner kronor (190 000 euro).

Diagram 7. Kapitalvinst för startup-företag (typfall), procent.

Lättnader och incitament

Sverige har infört en sparandeform som heter investeringssparkonto (ISK). Den innebär att sparandet schablonbeskattas (en schablonintäkt tas upp som kapitalinkomst, och beskattas med 30 procent kapitalvinstskatt). ISK innebär i praktiken en sänkt skatt på sparande, men bara under förutsättning att avkastningen överstiger en viss nivå. Över tid har aktier haft en stark avkastning, men det är ingen garanti för framtida avkastning. Under vissa år kommer börsen med stor sannolikhet att sjunka i värde betydligt. Sådan varians är själva innebörden av finansiell risk. ISK omfattar bara noterade tillgångar, så det är inte ett incitament till entreprenörskap. Däremot är det en sänkt förväntad skatteeffekt på sparande, vilket i sig bör öka mängden sparat kapital. En del av detta kapital kan på sikt förväntas söka sig till riskfyllt entreprenörskap, men eftersom det är en mycket bred sparform är ISK inte ett effektivt sätt att underlätta för just entreprenörskap. Sverige har också infört en avdragsmöjlighet för privatpersoner vid finansiering av aktiebolag genom kapitaltillskott, så kallat investeraravdrag. Begränsningarna och kraven är dock ganska omfattande och hittills verkar inte avdraget ha använts ofta. Frågan är då om vi kan lära av andra länder när det kommer till incitament och lättnadsregler?

Kanada har ett system som innebär skattefrihet för ackumulerade kapitalvinster från onoterade aktier under en livstid upp till motsvarande cirka 5,5 miljoner kronor. Även Storbritannien och Irland tillämpar skattefrihet eller kraftigt reducerade skattesatser för entreprenörskap som ägs i onoterade tillgångar (med effektiv skattesats på 10 procent respektive skattefrihet i vissa fall och 10 procent i vissa fall). I framförallt Storbritannien har man sedan 2016 tre system för att underlätta finansiering av entreprenörskap. De tre systemen riktar sig till olika typer av aktörer: grundare (entreprenören), individuella investerare samt professionella investerare. De tre systemen har olika villkor, t.ex. vad gäller minsta investering, ägandetid, skattesats och avdragsrätt. Kapitalvinstskatten för den som kvalificerar sig för något av systemen är som lägst 0 procent (individuella investerare) och 10 procent.

Reformera ägarskatterna

Framgångsrika företagare används ibland som slagträn i den politiska debatten i Sverige. Ett exempel är argumentet att det skulle behövas höjda kapitalskatter för att kunna sänka skatterna på arbete. Utgångspunkten tycks vara att om de höga svenska marginalsatterna på arbete ska sänkas, så måste kapitalskatterna höjas för att motverka fördelningseffekten av de sänkta skatterna på arbete. Om varje förändring av en skadlig skatt (marginalskatten i detta fall) måste följas av en lika skadlig höjning av andra skatter (kapitalskatter) har man uppnått inte bara en oförändrad fördelningstabell, utan också en oförändrad konkurrenskraft. Det är ett kortsiktigt perspektiv. Istället behöver vi åtgärda de mest skadliga skatterna på ett sätt som stärker den svenska konkurrenskraften.

Det är vanligt att media och politiker uppmärksammar de företag som har lyckats bra. I den offentliga debatten verkar det bli svårare att motivera bättre skatteregler för entreprenörer, eftersom de entreprenörer som syns är de mest lyckade. Kanske är det därför frågan om kapitalskatter och ägandeskatter ofta blir en fråga om fördelningspolitik. Men det är skadligt för tillväxten att bedriva fördelningspolitik genom att motverka investeringar och entreprenörskap. Det finns bättre metoder för att uppnå fördelningsspolitiska mål. Frågan om ägarskatter är och måste först och främst få vara en fråga om konkurrenskraft och välbefinnande.

På sikt skulle detta underlätta för att höja vårt välbefinnande, och omfördelning skulle behövas i mindre omfattning. Väljer man den motsatta strategin är risken att utgifterna ökar och att konkurrenskraften och skattebaserna minskar.

Forskningsgenomgången, analysen och kartläggningen som har presenterats i denna rapport visar att Sverige har stora möjligheter att med ganska små reformer stärka vår konkurrenskraft. Vi har sett att det svenska ramverket för entreprenörskap vid sidan av skatterna är bra. Vi har en välutbildad och kunnig befolkning, relativt effektiva myndigheter och överlag välfungerande förvaltningar och politiska församlingar. Vi har ett stabilt och relativt förutsägbart rättsväsende. Men skattenivåerna är en onödigt hög tröskel för entreprenörer och ägare, vilket bl.a. entreprenörskapsutredningen visade. Den kartläggning av ägarskatter som presenteras i denna rapport ger samma bild. Sverige sticker ut med högst ägarskatter av de 16 OECD-länder som vi handlar och konkurrerar mest med. Sveriges generella skattesats på kapitalvinster på 30 procent är betydligt högre än genomsnittet och vi saknar i princip konkurrenskraftiga regler och incitament riktade till entreprenöriella företag och ägare. Vi saknar också ett kraftfullt regelverk för personaloptioner. Analysen som har presenterats får stöd i forskningen om entreprenörskap och tillväxt. En slutsats är att Sverige har möjlighet till en stor utväxling på relativt begränsade skattereformer om de utformas på rätt sätt. Entreprenörskap och snabbväxande företag skapar jobb, investeringar, tillväxt och ökad produktivitet. Samhället har mycket att vinna på ett ökat innovationstryck och en ökad produktivitet. Genom att reformera ägarskatterna och göra villkoren för entreprenörer och innovatörer särskilt attraktiva kan den potentialen förverkligas. Nedan följer de reformförslag som Svenskt Näringsliv anser är nödvändiga att genomföra på sikt med anledning av detta.

Reformförslag:

- Den generella kapitalvinstskatten och skatten på utdelningar sänks till 20 procent. Det kan ske stegvis över tid. Ett allra första steg kan vara att höja schablonen för anskaffningsvärde.
- Utred särskilda skattelättnader för finansiering av entreprenörskapsföretag. Det ska gälla både professionella investerare och enskilda investerare eller grundare.

Sänkt generell kapitalvinstskatt

Som framgår av kartläggningen är den svenska generella skattenivån på 30 procent högre än de flesta andra länders motsvarighet och betydligt högre än det övergripande genomsnittet, som ligger kring 20 procent. Den svenska skattenivån bör ligga i linje med omvärldens nivå och därför är reformförslaget att ta ned skattesatsen till 20 procent. Detta ökar spänningen i 3:12-regelverket, vilket inte är önskvärt i sig. Dock bör den spänningen minskas genom att marginals-katten sänks från dagens högsta 60 procent. Svenskt Näringsliv har tidigare presenterat ett genomarbetat reformförslag som skulle sänka den högsta marginals-katten till genomsnittet i omvärlden, 42 procent.³⁰ Med intakta regler i övrigt skulle 20 procent kapitalvinstskatt och 42 procent i högsta marginals-katt innebära att spänningen i 3:12 för onoterade tillgångar minskar. Sänkt kapitalvinstskatt skulle också medföra att värdet av ränteavdragen skulle minska. Det motiverar framförhållande och stegvisa sänkningar ned till 20 procent från riksdagen sida. Ett allra första steg kan vara att höja schablonen för anskaffningsvärde från dagens 20 till 50 procent. Vid dagens skattesats på 30 procent skulle effektiv maximal skatt på försäljningsvärde därmed sjunka från 24 till 15 procent.

³⁰ https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporter/talangjaktenpdf_678487.html/BINARY/Talangjakten.pdf

Forskningen om ägarskatternas effekter på investeringar säger i princip det som har varit konsensus bland ekonomer kring bolagsskatten – nämligen att sänkt bolagsskatt reducerar avkastningskravet och att det leder till fler investeringar. Även sänkt ägarskatt kan leda till att fler investeringar blir lönsamma och bör därför betraktas som en konkurrensfråga. Bolagsskatten har sänkts i flera steg av flera regeringar sedan nittiotalets skattereform, i syfte att bibehålla konkurrenskraften. På samma sätt behöver vi nu hantera ägarskatterna för att göra dem konkurrenskraftiga.

Särskilda skattelättnader för finansiering av entreprenörsföretag

Storbritannien, Frankrike, Irland, Belgien, Italien och Kanada erbjuder investerare i entreprenörsföretag olika typer av scheman för skattelättnader. I Storbritannien kan en investerare få 0 procent kapitalvinstskatt och som mest 10 procent, givet att företaget kvalificerar sig. Sverige bör utreda hur ett konkurrenskraftigt svenskt system skulle kunna utformas. Som ledstjärna kan regelverken i Storbritanniens och på Irland användas. Givetvis behöver EU:s statsstödsregler beaktas. De förbättringar för bl.a. generationsskiften, mindre ägarandelar och kapitalvinst som föreslogs av 2016 års 3:12-utredning behöver också genomföras snarast möjligt. Regelverket för kvalificerade personaloptioner behöver också förbättras för att bli konkurrenskraftigt inom ramen för vad EU-regler tillåter.

Kunskapen och forskningen om entreprenörskap är idag väl utvecklad och tydlig om vilka stora värden entreprenörer tillför samhället. För att entreprenörer och investerare ska finna de stora riskerna värda att ta, måste incitamenten vara tillräckligt starka. Sverige behöver därför utöver en generellt sänkt kapitalvinstskatt också ha särskilda skattelättnader för entreprenörskap.

Litteraturförteckning

Offentliga utredningar och rapporter:

ESO 2014:3 ”Företagandets förutsättningar – en rapport om den svenska ägarbeskattningen”, Finansdepartementet 2014.

SOU 2016:72, ”Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet”, 2016.

Rapporter, data från myndigheter:

Tillväxtanalys. Rapport om riskkapital i Sverige 2016. http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.25efc2a915fe149a65424035/1511867259273/statistik_2017_07_Riskkapitalstatistik%202016.pdf

Statistiska centralbyråns Företagsdatabas (FDB).

Expertrapporter:

Hansson, Åsa (2009). ”Vad kostar beskattning – analys av den samhällsekonomiska kostnaden av beskattning”. Rapport till Svenskt Näringslivs Skattedelegation. Länk: https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporters/vad-kostar-beskattning-analys-av-den-samhallsekonomiska-kostnaden_530094.html/BINARY/Vad%20kostar%20beskattning%20-%20analys%20av%20den%20samh%C3%A4llsekonomiska%20kostnaden%20av%20beskattning

Lidefelt, Johan och Patrick Krassén (2017), ”Talangjakten och marginals-katten”, rapport för Svenskt Näringsliv. Länk: https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporter/talangjaktenpdf_678487.html/BINARY/Talangjakten.pdf

Akademiska publikationer

Arnold, Jens Mathias, Bert Brys, Christopher Heady, Åsa Johansson, Cyrille Schwellnus och Laura Vartia (2011). ”Tax policy for economic recovery and growth”. *Economic Journal*, 121(550), 59–80.

Bengtsson, Ola och Hand, John (2012). ”Employee Compensation in Entrepreneurial Companies” IFN Working Paper, No 922.

Becker, B., Jacob, M. & Jacob, M. (2013). ”Payout Taxes and the Allocation of Investment”,

Journal of Financial Economics 107. Sid. 1:1–24.

- Bird, Andrew. (2017). "Taxation and executive compensation: Evidence from stock options", *Journal of Financial Economics*, 127;2, sid. 285-302.
- Campbell, John L., James A. Chyz, Dan S. Dhaliwal och William C. Schwartz, Jr (2011), "Did the 2003 Tax Act Increase Capital Investments by Corporations?". *Journal of the American Taxation Association* 35(2), 33–63.
- Chang, X., K. Fu, A., Low & W. Zhang (2015). "Non-executive employee stock options and corporate innovation", *Journal of financial economics*, 115;1:168–188.
- Cullen, J. och R. Gordon (2006). »How do taxes affect entrepreneurial activity? A comparison of U.S. and Swedish law«. I Braunerhjelm, P. och J. Wiklund (red.), *Entreprenörskap och tillväxt. Kunskap, kommersialisering och ekonomisk politik*. Örebro: fsf Förlag.
- Frank, Murray Z., Rajdeep Singh och Tracy Yue Wang (2010), "Personal Income Taxes and Corporate Investment". AFA 2010 Atlanta Meetings Paper. Atlanta, GA: 5th Annual Conference on Empirical Legal Studies Paper.
- Gordon, Roger H. och Sarada, "How Should Taxes Be Designed to Encourage Entrepreneurship?" (January 9, 2017). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2896431> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2896431>
- Hall, Robert och Susan E. Woodward (2010), "The Burden of the Non diversifiable Risk of Entrepreneurship". *American Economic Review* 100(3), 1163–1194.
- Hansson, Åsa och Dackehag, Margareta. "Taxation of dividend income and economic growth", Knut Wicksell working paper 2016:4, Lund University.
- Henrekson, Magnus, och Tino Sanandaji (2017). "Stock Option Taxation: A Missing Piece in European Innovation Policy?" IFN working paper 1168, Research Institute of Industrial Economics.
- Morck, Randall och Bernard Yeung (2005), "Dividend Taxation and Corporate Governance". *Journal of Economic Perspectives* 19(3), 163–180.
- Nordhaus, William D (2005), "Schumpeterian Profits and the Alchemist Fallacy", Yale Working Papers on Economic Applications and Policy #6, Department of Economics, Yale University.
- Sanandaji, Nima och Stefan Fölster (2017). "The Geography of Europe's Brain Business Jobs", ECEPR.
- Jones, Charles, *Introduction to economic growth* (andra upplagan) 2001.
- Yagan, Danny. (2015). "Capital Tax Reform and the Real Economy: The Effects of the 2003 Dividend Tax Cut", *American Economic Review* 105 nr.12. Sid. 3531–3563.

Övrigt

Ekonomifakta.se

Konkurrenskraften i Sveriges ägarbeskattning

Jari Burmeister, Hussein Abdali och Amanda Östlund

Skeppsbron Skatt (Taxand) – april 2018

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	5
KONKURRENSKRAFTEN I SVERIGES ÄGARBESKATTNING	11
1 Inledning.....	11
1.1 Bakgrund.....	11
1.2 Metod och avgränsning	12
2 Generellt om skattesystemen	14
3 Skattesatser på utdelning.....	15
4 Skattesatser på kapitalvinster	17
5 Incitament och lätttnadsregler	19
6 Effektiv skatt i två typsituationer	22
6.1 Typsituation 1 – småsparare	23
6.2 Typsituation 2 – grundare i start-up.....	25
6.3 Kommentarer avseende typsituationerna	28
7 Slutsatser	29
BILAGA 1 LANDRAPPORTER	31

Sammanfattning

Inledning

I denna rapport jämförs beskattningen av kapitalinkomster i Sverige med beskattningen i 15 jämförelseländer.

Granskningen omfattar inkomstskatt avseende utdelning och kapitalvinster som uppbärs av individer bosatta i respektive land, och som avser aktier i bolag med hemvist i samma land.

Förutom Sverige omfattar granskningen följande jämförelseländer: Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Norge, Polen, Spanien, Storbritannien, Tyskland och USA. Vissa länder har inkluderats eftersom de anses utgöra viktiga handelspartners, såsom USA och Tyskland. Andra länder har valts ut eftersom de utgör ekonomier i samma storleksordning som Sverige eller som ligger i Sveriges närområde. Samtliga granskade länder är medlemmar i OECD.

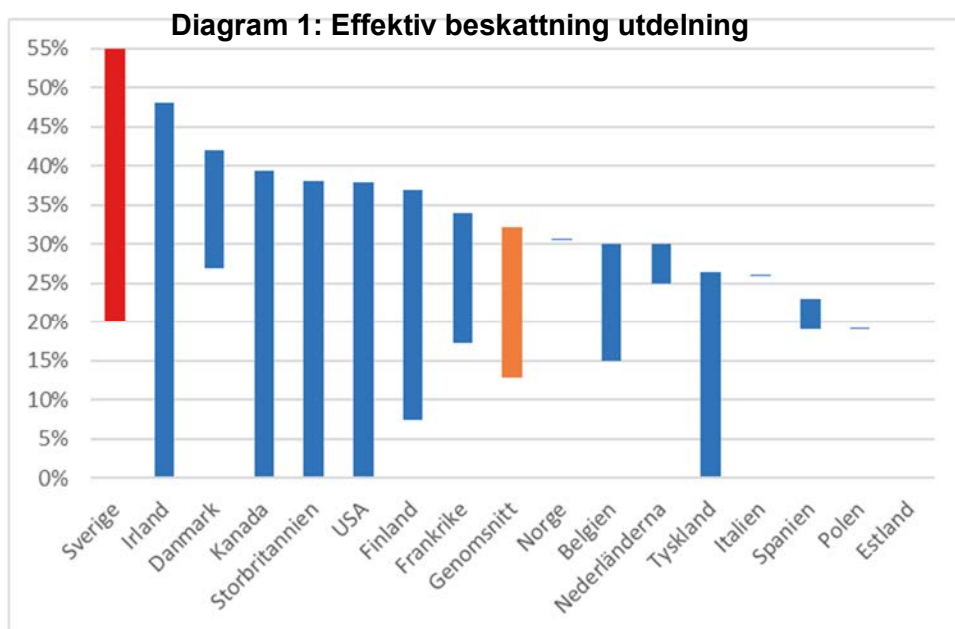
Rapporten omfattar en kartläggning av de effektiva skattesatserna i respektive land, incitament och lättnadsregler kopplade till beskattning av utdelning och kapitalvinster samt en konkretisering av effekterna i två typsituationer.

Effektiva skattesatser

Vad gäller de effektiva skattesatserna i respektive land kan det konstateras att variationen är stor bland de granskade länderna. Vissa länder tillämpar någon form av progressiv beskattning (11 länder på utdelning och 10 länder på kapitalvinster), medan andra länder tillämpar platt skatt. Sverige tillämpar som utgångspunkt platt skatt om 30 procent, eller 25 procent avseende onoterade innehav. Sverige tillämpar dock progressiv beskattning på utdelning och kapitalvinster avseende aktiva ägare i fåmansföretag.

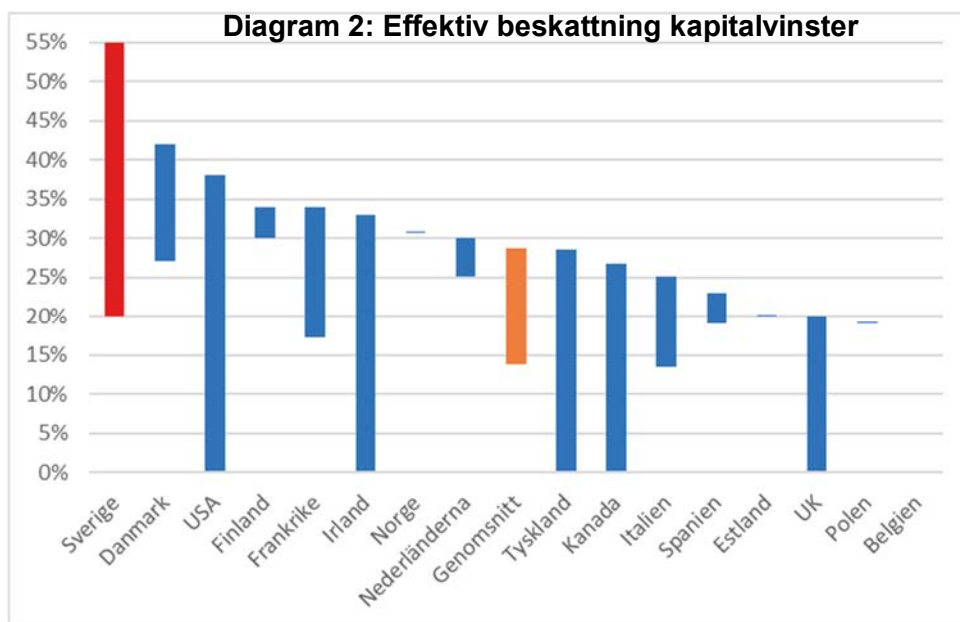
I diagram 1 nedan sammanfattas de effektiva skattesatserna på utdelning i respektive land.¹

¹ Sammanställningen visar skattesatserna i huvudstaden i respektive land. Beträffande Sverige har kommunalskattesatsen i Stockholms kommun använts (29,98 procent). Vid höga inkomster adderas statlig inkomstskatt på upp till 25 procent, vilket ger en sammanlagd beskattning om 54,98 procent.

Som framgår av diagram 1 tillämpar Sverige den högsta toppskattesatsen på utdelning av samtliga granskade länder (54,98 procent). Den lägsta skattesatsen på utdelning i Sverige är 20,00 procent, vilket är över den lägsta skattesatsen i 11 av de granskade länderna. Det kan också noteras att sex av de granskade länderna tillämpar en lägsta skattesats om 0 procent, däribland Estland som inte beskattar utdelning.

Utfallet är ungefär detsamma avseende kapitalvinster. Diagram 2 nedan sammanfattar skattesatserna på kapitalvinster i respektive land.

Även vad gäller kapitalvinster tillämpar Sverige den högsta toppskattesatsen av samtliga granskade länder (54,98 procent). Den lägsta skattesatsen på utdelning i Sverige är 20,00 procent, vilket är över den lägsta skattesatsen i 10 av de granskade länderna. Sex av de granskade länderna tillämpar en lägsta skattesats om 0 procent, däribland Belgien som inte beskattar kapitalvinster.

Sammantaget kan konstateras att Sverige tillämpar höga skattesatser på utdelning och kapitalvinster i jämförelse med de granskade länderna.

Incitament och lättnadsregler

Utöver skillnaden i skattesatser tillämpar vissa länder incitament och lättnadsregler som innebär att den effektiva beskattningen i praktiken reduceras.

Som exempel kan nämnas Irland och Storbritannien, som båda tillämpar incitament som innebär att kapitalvinster vid avyttring av andelar i onoterade bolaget undantas helt från beskattning eller beskattas med kraftigt reducerade skattesatser, även för individer med höga inkomster. Irland har dessutom en så kallad Retirement Relief, innebärande att kapitalvinst undantas från beskattning om den skattskyldige uppnått en viss ålder (trots benämningen finns inte något krav på pension). Kanada medger en kumulativ befrielse från beskattning av kapitalvinster från onoterade andelar upp till 5,58 mSEK (848 tCAD) över den skattskyldiges livstid.

Även Sverige tillämpar skattelättnader i form av investeraravdraget avseende små onoterade bolag. Investeraravdraget är dock förknippat med omfattande krav och tillämpas inte i någon betydande omfattning. Dessutom innebär avdraget, i jämförelse med andra länders skattelättnader en relativt begränsad nedsättning. Även investeringssparkonto (ISK) kan ses som något form av incitament. Skattesatsen på ISK är 30,00 procent och omfattar i princip enbart noterade aktier. Skatten räknas på en schabloninkomst, och inte på faktiska inkomster. Vid faktisk avkastning över vissa nivåer innebär således ISK en skattelättnad. Samtidigt betalas skatt även om innehavet på ISK minskat i värde. Till skillnad från investeraravdraget tillämpas ISK i stor omfattning.

Utöver det faktum att Sverige tillämpar högre skattesatser på utdelning och kapitalvinster, saknar Sverige lika omfattande incitament och lättnadsregler som vissa av de granskade länderna har.

Två typsituationer

För att illustrera den totala effekten av ländernas olika skattesatser och lättnadsregler har beräkningar av den effektiva beskattningen i två typsituation gjorts.

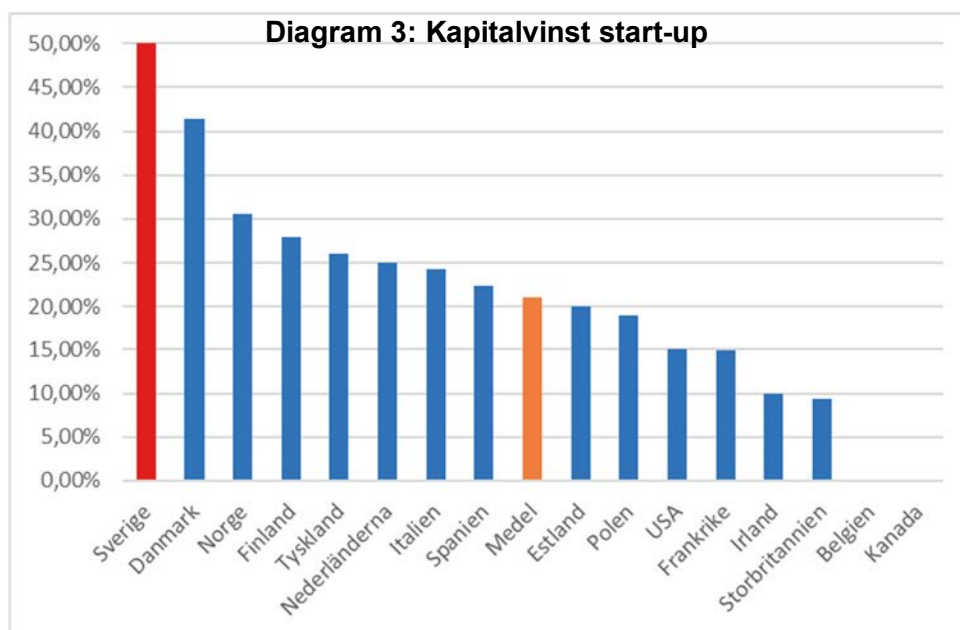
I det första typexemplet investerar Andreas sina sparpengar i aktier i ett stort börsnoterat bolag, och uppbär utdelning om 7,70 tSEK (800 EUR) eller kapitalvinst om 77,06 tSEK (8 tEUR).

I det andra typexemplet är Emelie medgrundare till en start-up, och uppbär utdelning från bolaget om 483 tSEK (50 tEUR) eller kapitalvinst om 1,83 mSEK (190 tEUR).

I typsituation 1 är den effektiva beskattningen i Sverige 30,00 procent, vilket är näst högst efter Norge med 30,59 procent (gäller både utdelning och kapitalvinster). Sverige hamnar dock långt över genomsnittet på 16,38 procent beträffande utdelning respektive 19,71 procent beträffande kapitalvinst.

I det andra typexemplet hamnar Sverige högst både beträffande utdelning (42,88 procent) och kapitalvinster (51,80 procent). Detta är betydligt högre än genomsnittet om 24,12 procent beträffande utdelning respektive 21,12 procent beträffande kapitalvinster.

Diagram 3 nedan illustrerar skillnaden i effektiv beskattning av kapitalvinst i typsituation 2.

Avvikelsen i typsituation 2 avseende start-up beror till stor del på att Sverige tillämpar progressiv beskattning på utdelning och kapitalvinster från onoterade andelar som är kvalificerade, dvs avseende fåmansföretag med aktiv ägare. Skattesatserna är höga i jämförelse med övriga granskade länder i Sverige, och trösklarna är låga.

Om medgrundaren Emelie inte hade varit aktiv i betydande omfattning i start-up-bolaget skulle hon istället ha varit föremål för en platt skatt om 25,00 procent på utdelningen och kapitalvinsten i typsituation 2, vilket ligger nära medel i utdelningsexemplet medan det ligger över medel i kapitalvinstexemplet.

Det är särskilt anmärkningsvärt att en aktiv ägare i många fall påförs högre beskattning i Sverige.

Slutsatser

Av granskningen som görs i denna rapport framgår att Sverige tillämpar de högsta skattesatserna på utdelning och kapitalvinster. Den normala skattesatsen på kapitalinkomster i Sverige är 30,00 procent och en reducerad skattesats om 25,00 procent tillämpas på inkomster från onoterade aktier. Dessa skattesatser ligger högt i jämförelse med övriga granskade länder, särskilt vid lägre inkomster. Aktiva delägare i fåmansföretag beskattas med 20,00 procent för den del av inkomsten som ryms inom ett särskilt grännsbelopp, medan resterande inkomst beskattas progressivt med 29,98–54,98 procent. De skattesatser som tillämpas vid progressiv beskattning för aktiva ägare i fåmansföretag framstår som synnerligen höga i jämförelse.

Inget annat av de jämförda länderna tillämpar effektiva skattesatser på utdelning eller kapitalvinster som överstiger 50,00 procent. Vissa länder beskattar inte utdelning och kapitalvinster överhuvudtaget, eller beskattar endast inkomster som överstiger vissa nivåer.

Utöver skillnaden i skattesatserna förekommer omfattande undantag och lättnadsregler i vissa länder, med effekten att relativt höga inkomster i fall undantas från beskattning eller är föremål för låg beskattning.

Beräkningarna av den effektiva beskattningen har gjorts i två typsituationer för att illustrera den totala effekten av respektive lands beskattning av utdelning och kapitalvinster. Även dessa beräkningar visar att Sverige ligger högt i jämförelse med övriga länder.

Vår slutsats är således att Sverige beskattar utdelning och kapitalvinster högre än de 15 granskade jämförelseländerna. Detta gäller särskilt i fråga om inkomster från onoterade aktier vari ägaren är aktiv.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Skeppsbron Skatt har fått i uppdrag av Svenskt Näringsliv att kartlägga beskattning av kapitalinkomster i 15 länder, för en jämförelse med beskattningen i Sverige.

Rapporten omfattar inkomstskatt avseende aktieinnehav, dvs enbart beskattning av utdelning och kapitalvinster.

I vissa länder tillämpas utöver inkomstskatt även skatt på innehav av tillgångar, dvs olika typer av förmögenhetsskatter. Förmögenhetsskatt är dock numera ovanligt bland länder jämförbara med Sverige. Bland EU:s 28 medlemsstater är det numera enbart Spanien som tillämpar förmögenhetsskatt, och dessutom enbart på tillfällig basis. Det krävs årligen beslut från parlamentet om förlängning, och vid tiden för upprättandet av denna rapport har något beslut avseende förlängning för år 2018 ännu ej fattats. Även Frankrike tillämpade fram till och med år 2017 förmögenhetsskatt, men denna har slopats med effekt från och med 1 januari 2018. Bland de 15 länder som granskats i denna rapport är det enbart Spanien och Norge som tillämpar förmögenhetsskatt. I likhet med många andra av de jämförda länderna har Sverige tidigare tillämpat, men nu slopat, förmögenhetsskatten. Regeringen motiverade slopandet av förmögenhetsskatten med tillämpnings- och efterlevnadssvårigheter, skattens skadliga effekt på ekonomin, att skatten utgjorde ett hinder mot företagande, samt att skatten kommit att uppfattas som godtycklig och orättvis.²

Mot bakgrund av att förmögenhetsskatt numera inte är vanligt förekommande bland de granskade länderna är denna rapport inriktad enbart på inkomstskatter.

² Proposition 2007/08:26, s. 34.

1.2 Metod och avgränsning

I huvudsak syftar rapporten till att identifiera olika faktorer och företeelser i skattesystemen som kan vara av intresse för det svenska systemet. Granskningen omfattar 15 länder som har bedömts vara relevanta vid en jämförelse med Sverige. Vissa länder har inkluderats eftersom de anses utgöra viktiga handelspartners, såsom USA och Tyskland. Andra länder har valts ut eftersom de utgör ekonomier i samma storleksordning som Sverige eller som ligger i Sveriges närområde. Samtliga granskade länder är medlemmar i OECD. De granskade länderna är 13 europeiska länder samt USA och Kanada.

Följande länder ingår i undersökningen:

1. Belgien	9. Nederländerna
2. Danmark	10. Norge
3. Estland	11. Polen
4. Finland	12. Spanien
5. Frankrike	13. Storbritannien
6. Irland	14. Tyskland
7. Italien	15. USA
8. Kanada	

I första steget har information om respektive lands skattesystem inhämtats genom en enkät som upprättats av Skeppsbron Skatt och som skickats till lokala skatterådgivare inom det internationella nätverket Taxand (<https://www.taxand.com/>).

I nästa steg har den inhämtade informationen översatts, sammanställts och bearbetats. Respektive lands skattesystem finns sammanställt i landrapporterna i Bilaga 1. Utifrån dessa sammanställningar har informationen analyserats. Resultatet av denna analys presenteras i denna rapport.

I syfte att möjliggöra jämförelse av respektive lands skattesystem, och för att ge en rättvisande bild, har vissa avgränsningar och förenklingar gjorts. Informationen i denna rapport ska enbart ses som en generisk beskrivning av skattebördan i respektive land, och inte som skatterådgivning. I synnerhet har följande avgränsningar gjorts.

- Rapporten omfattar en granskning av beskattningen av utdelning och kapitalvinster som uppbärs av individer bosatta i respektive land, och med avseende på aktier i ett bolag med hemvist i samma land. Granskningen avser nominella skattesatser samt effektiv beskattning i vissa typsituationer, beaktat incitament och lättnadsregler avseende utdelning och kapitalvinster på aktier.

- Rapporten omfattar tillämpliga skattesatser och regler per 1 januari 2018.
- I vissa länder tillämpas skatt på nationell/federal nivå samt skatt på regional/lokal nivå. Vissa länder tillämpar progressiv beskattning på både nationell/federal nivå och på regional/lokal nivå. I denna rapport beskrivs i huvudsak aktuell skattesats i den region där landets huvudstad är belägen. I landrapporterna i Bilaga 1 finns dock också information om beskattning i regionen med högsta respektive lägsta skattesats.
- Granskningen omfattar inte:
 - Effekter av familjebeskattnings.
 - Internationella förhållanden (dvs inkomst på aktier i ett bolag i ett annat land än individens hemviststat).
 - Investering genom stiftelser, kapitalförsäkring eller andra liknade instrument eller företeelser.
 - Uppskov med beskattning som inte innebär en permanent lättnad.
 - Frivillig beskattning (t ex kyrkoskatt).
 - Skattelättnader kopplade till ett geografiskt avgränsat område i syfte att uppmuntra investeringar i det området av t ex sociala skäl.
 - Investeringar i bolag som är skattemässigt transparenta, t ex handelsbolag eller andra delägarbeskattade bolag.
 - Utdelning och kapitalvinster som genereras i professionell verksamhet (t ex motsvarande handel med värdepapper eller aktier som betingas av verksamheten i en enskild näringsverksamhet).
 - Skattelättnader avseende förmåner som följer anställdas förvärv av värdepapper eller andra instrument till förmånligt pris.
 - Arvsskatt, gåvoskatt eller förmögenhetsskatt.

2 Generellt om skattesystemen

Av de 15 länder som omfattas av undersökningen tillämpar 14 av länderna kedjebeskattnings, dvs att bolagsvinster beskattas en gång på bolagsnivå när vinsten uppstår (bolagsskatt) samt ytterligare en gång på individnivå när bolagsvinsten betalas ut till aktieägare i form av utdelning.

Av jämförelseländerna är det enbart Estland som inte tillämpar sådan kedjebeskattnings. I Estland beskattas bolagsvinster en gång på bolagsnivå först när vinstmedel betalas ut till aktieägare i form av utdelning. Någon ytterligare beskattning på individnivå utlöses inte. Därmed är bolagsvinsterna i Estland inte föremål för kedjebeskattnings.

Kanada tillämpar visserligen kedjebeskattnings, men beskattningen på bolagsnivå och individnivå är integrerad. Den totala beskattningen ska bli densamma, oavsett i vilken form inkomsten intjänats. Förenklat innebär detta följande. Vissa bolag är föremål för en reducerad bolagsskatt; utdelning från sådana bolag beskattas dock högre på individnivå. I den motsatta situationen, när bolag betalar normal bolagsskatt, beskattas utdelningen istället lägre på individnivå. Detta åstadkoms genom ett system med uppräknings av mottagen utdelning och skattecredit för erlagd bolagsskatt (gross-up and tax credit). Systemet är komplext. Sammantaget ska systemet resultera i en enhetlig total skattenivå. För att kunna ge en rättvisande bild av beskattningen i Kanada beskrivs enbart beskattningen avseende bolag som är föremål för vanlig bolagsskatt.

Även USA:s skattesystem innehåller inslag som försvårar en jämförelse. Visserligen innebär den amerikanska skattereformen, som trädde ikraft 1 januari 2018, en viss förenkling av de federala skattenivåerna – den progressiva bolagsskatten har på federal nivå ersatts av en platt bolagsskatt om 21,00 procent. Däremot medför beskattningen på delstatsnivå vissa svårigheter. För det första tillämpar många delstater inte någon inkomstskatt. För det andra förekommer progressiv beskattning på delstatsnivå, där andra trösklar än för de federala inkomstskatterna gäller. Slutligen kan inkomstskatterna på delstatsnivå vara avdragsgilla vid beräkningen av den federala skatten. För att ge en rättvisande bild av beskattningen i USA inkluderas därför inte delstatsskatterna.

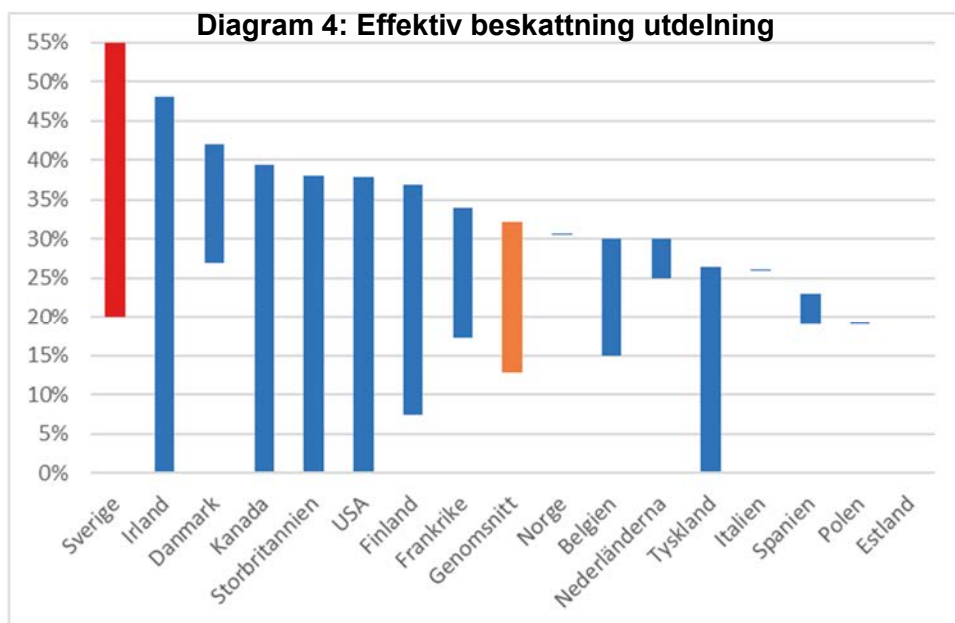
Nederländerna tillämpar ett box-system där individens personliga inkomster delas upp i tre boxar med varierande beskattning (box 2 och 3 är relevanta i detta sammanhang). Vid innehav överstigande 5 procent av ett bolag inordnas inkomsterna under box 2 och beskattas med 25,00 procent. Om innehavet understiger 5,00 procent inordnas tillgångarna i box 3 och är föremål för en beskattning om 30 procent beräknat på en schablonavkastning. Inom box 3 är det således inte den faktiska inkomsten som beskattas. Schablonavkastningens storlek varierar beroende på tillgångarnas värde, vilket ger ett visst inslag av progressivitet i beskattningen.

3 Skattesatser på utdelning

Som nämnts ovan tillämpar inte Estland någon beskattning på utdelning från estniska bolag. Av resterande 14 länder tillämpar fyra länder helt platt skatt (Belgien, Italien, Norge och Polen), dvs att skattesatsen inte är beroende av storleken på den skattskyldiges inkomster.

Övriga 10 länder tillämpar någon form av progressiv beskattning på utdelning (Finland, Irland, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Spanien, Danmark och USA). Även Sverige tillämpar progressiv beskattning på utdelning i vissa fall. Den generella skattesatsen på utdelning i Sverige är 30,00 procent, medan skattesatsen på utdelning från passivt ägda onoterade bolag är 25,00 procent. Om ägandet av andelarna i det onoterade bolaget är aktivt (så kallade kvalificerade andelar) tillämpas progressiv beskattning om 20,00 – 54,98 procent.

I *diagram 4* sammanställs skattesatserna på utdelning i respektive land.³

³ Sammanställningen visar skattesatserna i huvudstaden i respektive land. Beträffande Sverige har kommunalskattesatsen i Stockholms kommun använts (29,98 procent). Vid höga inkomster adderas statlig inkomstskatt på upp till 25 procent, vilket ger en sammanlagd beskattning om 54,98 procent.

Som framgår av *diagram 4* ovan är den lägsta skattesatsen som tillämpas i Sverige 20,00 procent, vilket överstiger den lägsta skattesatsen i 11 av de 15 granskade länderna. Den högsta skattesatsen i Sverige är 54,98 procent och är högre än i samtliga granskade länder.

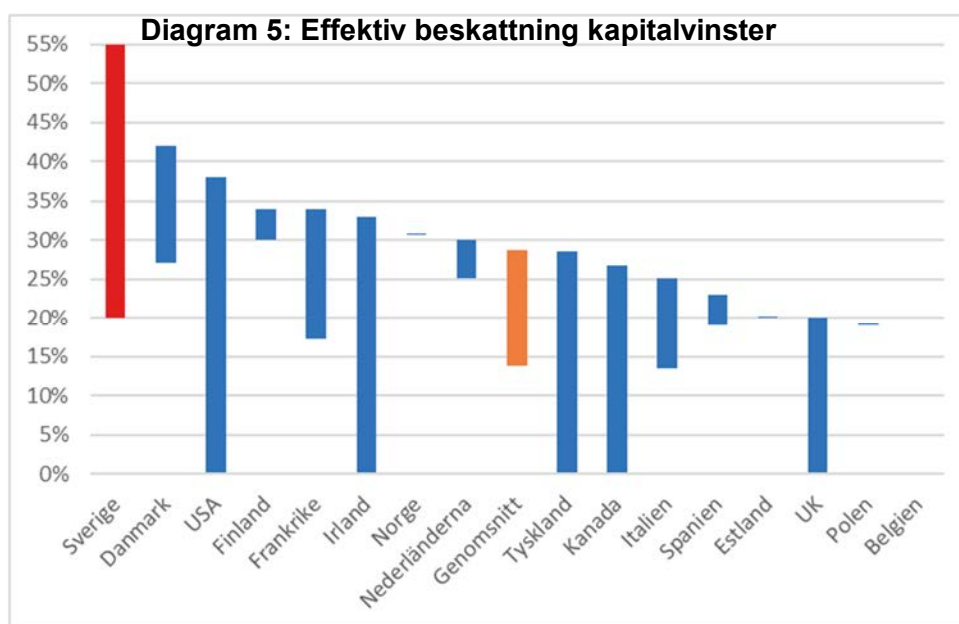
Som framgår av *diagram 4* ovan tillämpar sex länder en lägsta skattesats om 0 procent på utdelning. Irland medger skatteavräkning om 16 tSEK (1,65 tEUR), och Storbritannien medger avdrag om 55 tSEK (5 tGBP). Kanada, Tyskland och USA tillämpar en skattesats om 0 procent för lägre inkomster och Estland beskattar inte utdelning.

4 Skattesatser på kapitalvinster

Samtliga 15 granskade länder förutom Belgien beskattar som huvudregel kapitalvinster från avyttring av aktier. Av resterande 14 länder tillämpar fyra länder platt skatt (Estland, Irland, Norge och Polen), dvs att skattesatsen inte är beroende av storleken på den skattskyldiges inkomster.

Resterande tio länder tillämpar någon form av progressiv beskattning på utdelning (Finland, Italien, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Spanien, Danmark och USA). Även Sverige tillämpar progressiv beskattning på kapitalvinster i vissa fall. Liksom för utdelning är den generella skattesatsen på kapitalvinster i Sverige 30,00 procent, medan skattesatsen på utdelning från onoterade bolag är 25,00 procent. Om andelarna i det onoterade bolaget är så kallade kvalificerade andelar tillämpas progressiv beskattning om 20,00 – 54,98 procent.

I *diagram 5* sammanställs skattesatserna på kapitalvinster i respektive land.

Den högsta skattesatsen i Sverige är 54,98 procent och är betydligt högre än övriga granskade länder. Den lägsta skattesatsen som tillämpas i Sverige är 20,00 procent, och är högre än den lägsta skattesatsen i 10 av de 15 granskade länderna.

Som framgår av *diagram 5* ovan tillämpar sex länder en lägsta skattesats om 0 procent avseende kapitalvinster. Som redan sagts beskattas kapitalvinster som huvudregel inte i Belgien. Kanada medger skattefrihet för kapitalvinster på onoterade andelar upp till 5,58 mSEK (848 tCAD) under den skattskyldiges livstid. Både Irland och Storbritannien medger

generösa skattelättnader för entreprenörer och investerare i onoterade bolag, med resultatet att omfattande kapitalvinster i praktiken inte beskattas. Dessutom medges avdrag i Irland, innebärande att 12 230 SEK (1 270 EUR) i kapitalvinst undantas från beskattning. Även i Storbritannien medges sådant avdrag, innebärande att 124 180 SEK (11 300 GBP) i kapitalvinst är undantagen beskattning. Tyskland och USA tillämpar en skattesats om 0 procent för lägre inkomster.

5 Incitament och lätttnadsregler

Utöver de stora skillnaderna som finns mellan jämförelseländernas nominella skattesatser finns också en stor variation vad gäller incitament och lätttnadsregler som tar sikte på utdelning och kapitalvinster. Vissa länder, t ex Estland och Polen, tillämpar enklare system med platta skatter och få eller inga undantagsregler. Enkelheten i systemen i kombination med relativt låga nominella skattesatser kan i sig ses som incitament för att underlätta kapitalbildning och investeringar.

Sverige tillämpar olika skattesatser beroende på om innehavet avser noterade eller onoterade andelar samt, vad gäller onoterade andelar, beroende på huruvida ägaren är aktiv i bolaget. För aktiva delägare i fåmansföretag tillämpas en reducerad skattesats om 20,00 procent (istället för 30,00 procent eller 25,00 procent) till den del inkomsten ryms inom ett särskilt gränobelopp. Gränobeloppet beräknas antingen enligt förenklingsregeln (ca 160 tkr för samtliga aktier i bolaget) eller enligt huvudregeln (baserat på investerat kapital och lönekostnader i bolaget). För aktiva ägare i fåmansföretag med omfattande lönekostnader i relation till lönsamheten kan regelverket innebära en reducerad beskattning. Regelverket kan därför ses som ett incitament i det hänseendet. Motsatsen gäller dock för aktiva ägare som innehar mindre än 4,00 procent av aktierna, eller som äger andelar i bolag som inte har höga lönekostnader. För sådana innehav beskattas en större del av utdelningen eller kapitalvinsten som tjänsteinkomst (progressiv beskattning med hög marginalsattesats). Det faktum att aktivitet i bolaget medför ökad beskattning för ägarna får anses utmärkande för Sverige.

Sverige tillämpar också ett investeraravdrag, innebärande ett avdrag om 50,00 procent av investerat belopp vid emission av aktier i mindre bolag (650 tSEK per beskattningsår). Investeraravdraget har införts i syfte att öka det egna kapitalet i mindre företag. Avdraget är dock förknippat med omfattande kvalifikationskrav.⁴ Dessutom är avdraget beloppsmässigt lägre i jämförelse med motsvarande avdrag i andra länder (Irland 150 tEUR, Italien 1 mEUR, Storbritannien 1 mGBP). Investeraravdraget tycks därför inte ha fått något större genomslag.

Utöver investeraravdraget finns möjlighet att investera genom ett så kallat investeringssparkonto (ISK). ISK avser i huvudsak noterade innehav och innebär en beskattning om 30,00 procent (dvs samma skattesats som gäller i övrigt för noterade innehav). Istället för att ta upp faktiskt utdelning eller kapitalvinst beräknas skatten på en schablonintäkt. Det innebär att skatt ska betalas även i förlustsituationer. Vid en viss lägsta värdeuppgång medför ISK reducerad beskattning. ISK kan därför också ses som ett visst typ av incitament, även om den nominella skattesatsen är 30,00 procent. Skatt

⁴ https://www.skatteverket.se/download/18_361dc8c15312eff6fd1d779/1466497770970/remissvar--beskattning-av-incitamentsprogram--131-171847-16-112.pdf

ska dock betalas även i fall innehavet på ISK minskar i värde. Till skillnad från investeraravdrag används ISK i stor utsträckning.⁵

Nedan följer en sammanställning över de incitament och lätttnadsregler som tillämpas i de granskade länderna. För mer information avseende respektive lands incitament och lätttnadsregler, se landrapporter i Bilaga 1.

Land	Typ	Kommentar
Sverige	Investeraravdrag	Avdrag med 50,00% av investerat belopp i mindre bolag (dock max 650 tSEK)
	ISK	Beskattning baserad på schablonintäkt (fördelaktigt vid hög reell avkastning), avser i princip bara noterade värdepapper
Belgien	Utdelning	Reducerad skattesats på utdelning från SME (istället för 30,00%): innehav 2 år 20,00%, innehav 3 år 15,00%
	Kapitalvinster	Kapitalvinster undantagna från beskattning
Danmark	Aktiesparkonto	Reducerad skattesats på utdelning och kapitalvinster, 17,00% (istället för 27,00%/42,00%) (träder ikraft 2019)
	Investeraravdrag	Avdrag med 50,00% av investerat belopp i SME (träder ikraft 2019)
Estland	Utdelning	Utdelning undantaget från beskattning
Frankrike	Aktiesparkonto	Reducerad skattesats till 17,20% (30,00 – 34,00%) för utdelning och kapitalvinster (skatt beräknas på faktisk avkastning och tas ut vid uttag från aktiesparkontot)
	Kapitalvinst SME	Lägre effektiv beskattning avseende aktier i SME (avdrag med upp till 85,00% av inkomsten)
	Grundavdrag pension, SME	Företagsledare i SME som går i pension medges avdrag om 4,82 mSEK (500 tEUR)
Irland	Capital Gains Tax Entrepreneurs relief	Reducerad skattesats till 10,00% (enbart aktiva ägare)

⁵ Jfr prop. 2017/18:28, s. 12.

	Retirement relief	Skattefrihet vid avyttring av onoterade andelar, om personen fyllt 55 år (inget krav på pension trots benämningen)
	Entrepreneurs Relief	Skattefrihet avseende kapitalvinst efter återinvestering (avdrag för investerat belopp medges också), samt investeraravdrag
	Employment and Investment Incentive Scheme (investeraravdrag)	Avdrag med 30,00 – 40,00% av investerat belopp (max 1,44 mSEK, 150 tEUR)
Italien	Investeraravdrag	Avseende innovativa SME – avräkning från skatten med 30,00% av investerat belopp (max 6,9 mSEK, 1 mEUR)
	Frivillig step-up	Reducerad beskattning på kapitalvinster genom frivillig step-up med avskattning på 8,00% av marknadsvärdet
Kanada	Kumulativ skattefrihet avseende onoterade aktier	Skattefrihet avseende kapitalvinst upp till 5,58 mSEK, (848 tCAD under en livstid (årlig uppräknings)
Spanien	Investeraravdrag	Avräkning från skatten med 20,00% av investerat belopp (max 96 tSEK, 10 tEUR)
UK	Entrepreneurs Relief	Reducerad skattesats till 10,00% för kapitalvinst avseende onoterade aktier, om den skattskyldige varit aktiv i bolaget
	Investors Relief	Motsvarande Entrepreneurs Relief men utan krav på anställning. Skattesats reducerad till 10,00%
	Enterprise Investment Scheme	Investeraravdrag om 30,00% av investerat belopp (max 10,98 mSEK, 1 mGBP) och skattefrihet vid efterföljande kapitalvinst vid försäljning av aktierna
	SEIS	Skattefrihet för kapitalvinst avseende mindre nya bolag. Även investeraravdrag om 50,00% av investerat belopp (max 1,09 mSEK, 100 tGBP)

6 Effektiv skatt i två typsituationer

I avsnitt 3 – 4 ovan framgår vilka skattesatser som tillämpas på utdelning och kapitalvinster i respektive land. Vissa länder tillämpar helt platt skatt medan andra tillämpar progressiv skatt. Skattesatserna och trösklarna skiljer sig dock betydande mellan länderna. I avsnitt 5 framgår att flertalet av de granskade länderna tillämpar incitament och lättnadsregler som i praktiken innebär en betydande reduktion av den effektiva beskattningen för i synnerhet kapitalvinster.

I detta avsnitt görs beräkningar i två typsituationer av den effektiva beskattningen i respektive land. Syftet är att illustrera effekterna av skattesatser, trösklar och skattelättnader i de olika länderna.

Den första typsituationen visar den effektiva beskattningen för en individ som gör en mindre investering i ett börsbolag, dvs för en småsparare.

Det andra typsituationen visar den effektiva beskattningen för en individ som är med och startar upp och utvecklar ett nytt bolag (start-up).

6.1 Typsituation 1 – småsparare

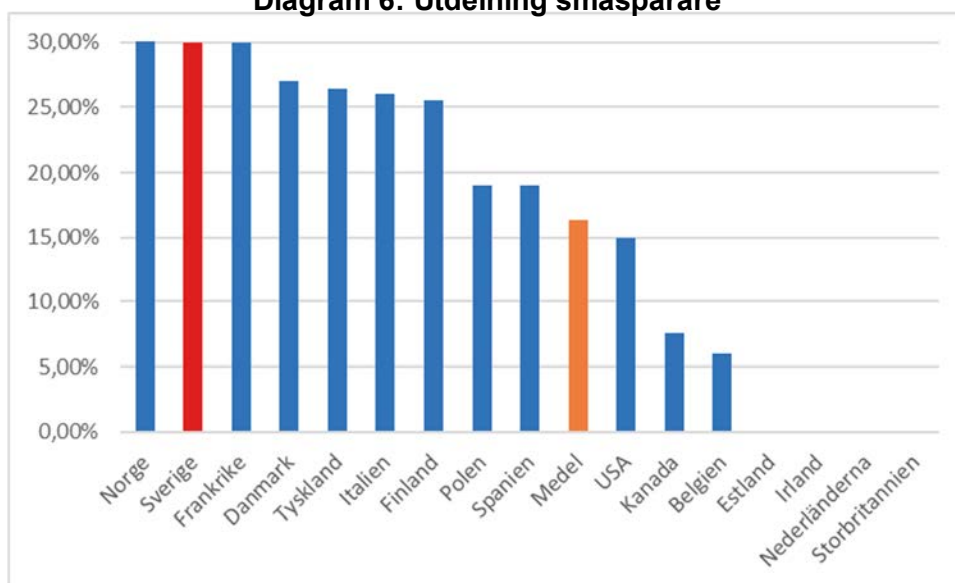
I denna typsituation illustreras den effektiva beskattningen av utdelning och kapitalvinst avseende aktierna i ett börsbolag.

Utdelning

Andreas är bosatt i huvudstaden i sitt hemland och är anställd på ett större bolag. Han erhåller en årslön om 337 tSEK (35 tEUR).⁶ Andreas har ett privat sparande om 96 tSEK (10 tEUR), som år 2010 investerats i aktier i ett större börsnoterat bolag i Andreas hemland.

År 2018 erhåller Andreas en utdelning om 7,7 tSEK (800 EUR). Nedan framgår vad den effektiva skatten på denna utdelning uppgår till i respektive land.

Diagram 6: Utdelning småsparare

Andreas utdelning är föremål för högst effektiv beskattning i Norge, 30,59 procent, tätt följt av Sverige och Frankrike med en beskattning om 30,00 procent.

Utdelningen är skattefri i fyra av jämförelseländerna. Estland beskattar inte utdelning. Irland och Storbritannien tillämpar grundavdrag avseende utdelning innebärande att

⁶ Vilket motsvarar OECD-genomsnitt, *OECD average annual wages*
<https://data.oecd.org/earnwage/average-wages.htm>.

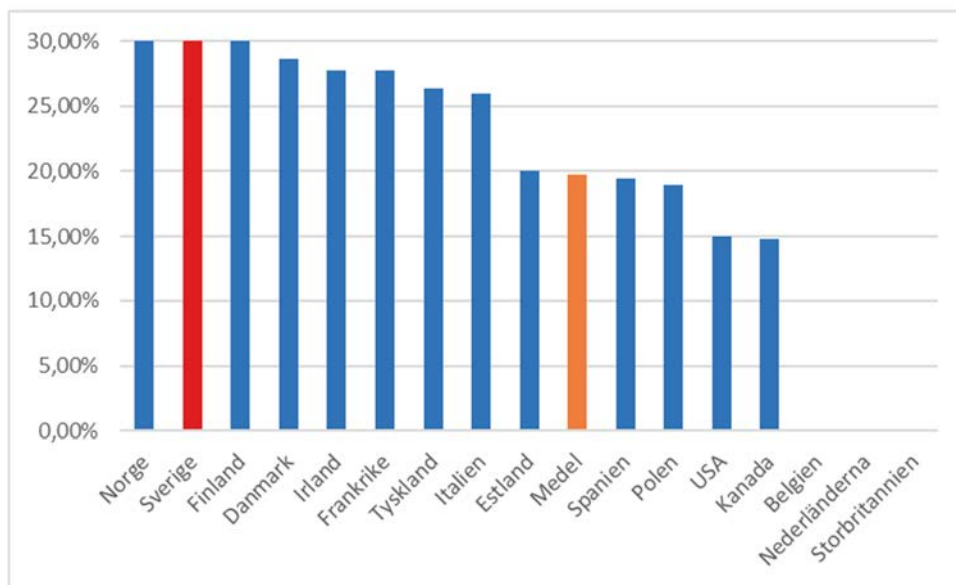
Andreas utdelning inte beskattas. Nederländerna tillämpar en schablonbeskattning i box 3, men medger undantag för tillgångar om 289 tSEK (30 tEUR).

Den genomsnittliga effektiva beskattningen är 16,38 procent. Sverige ligger med 30,00 procent beskattning således betydligt högre än medel.

Kapitalvinst

Förutsättningarna är desamma som ovan. Istället för utdelning avyttrar Andreas sina aktier år 2018 och gör en kapitalvinst om 77 tSEK kr (8 tEUR). Nedan framgår den effektiva skatten på denna kapitalvinst i respektive land.

Diagram 7: Kapitalvinst småsparare

Även beträffande kapitalvinster är Andreas föremål för högst effektiv beskattning i Norge med 30,59 procent, tätt följd av Sverige och Finland på 30,00 procent.

Kapitalvinsten är skattefri i tre av jämförelseländerna. Belgien beskattar inte kapitalvinster. Storbritannien tillämpar grundavdrag avseende kapitalvinster om 124 tSEK (11,3 tGBP), innebärande att Andreas kapitalvinst inte beskattas. Nederländerna tillämpar en schablonbeskattning i box 3, men medger undantag för tillgångar om 289 tSEK (30 tEUR).

Den genomsnittliga effektiva beskattningen för de 15 granskade länderna samt Sverige är 19,71 procent. Även i denna situation ligger Sverige, med 30,00 procent beskattning, således betydligt högre än medel.

6.2 Typsituation 2 – grundare i start-up

I denna typsituation illustreras den effektiva beskattningen av utdelning och kapitalvinst för en medgrundare i ett onoterat mindre bolag.

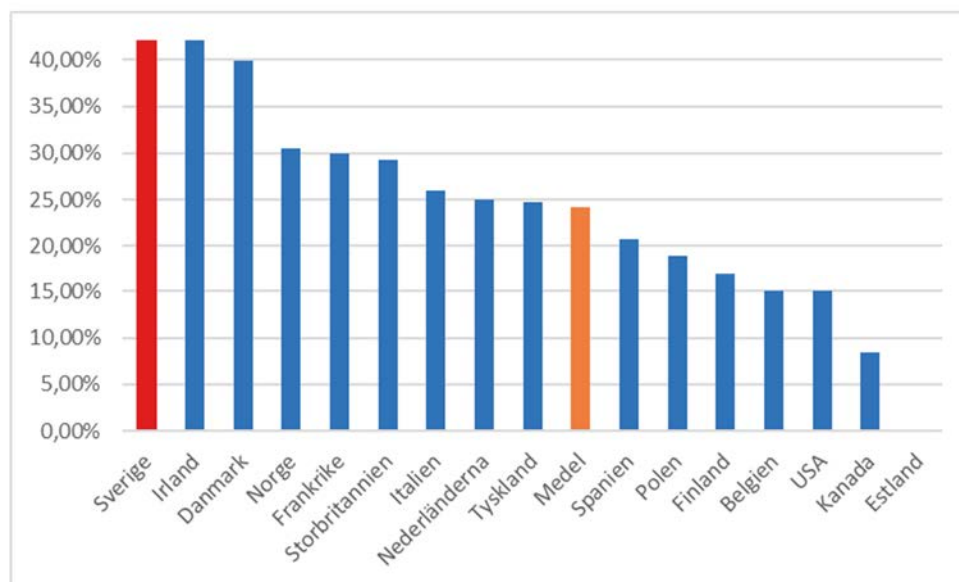
Utdelning

Emelie har tidigare varit anställd som programmerare på ett större teknikbolag, men bestämde sig år 2010 för att starta ett nytt bolag tillsammans med tre andra personer.

Bolaget har utvecklat en digital produkt för tillhandahållande av tjänster mot konsumentmarknaden. Vardera grundare investerade vid starten 96 tSEK (10 tEUR) och har haft aktiv del i utvecklingen. Efter några år lanserades produkten på marknaden och började successivt generera intäkter. Grundarna tar numera ut en årlig lön om 337 tSEK (35 tEUR).

Den utdelning som beslutas år 2018 uppgår till 1,93 mSEK (200 tEUR), varav 482 tSEK (50 tEUR) till Emelie. Nedan framgår den effektiva skatten på Emelies utdelning från bolaget i respektive land.

Diagram 8: Utdelning start-up

I detta exempel ligger den genomsnittliga effektiva beskattningen på 24,16 procent, vilket är högre än i typsituation 1 (både utdelning och kapitalvinst). Detta beror på att vissa länder tillämpar progressiv beskattning på utdelning, vilket får genomslag i denna typsituation eftersom Emelies inkomst är högre än i typsituation 1.

Emelie är föremål för högst effektiv beskattning i Sverige med 42,88 procent. Därefter kommer Irland med 42,42 procent och Danmark med 39,87 procent.

Det bör noteras att Finlands beskattning av utdelning från onoterade bolag beror på utdelningens storlek i relation till aktiernas värde. Utdelning som överstiger 8,00 procent av aktiernas värde tas upp till 75,00 procent och beskattas enligt samma skattesatser som gäller för tjänsteinkomst. I denna beräkning har det antagits att Emelies aktier har ett värde om 1 927 tSEK (200 tEUR) och att 154 tSEK (16 tEUR) av Emelies utdelning rymms inom 8-procentgränsen.⁷

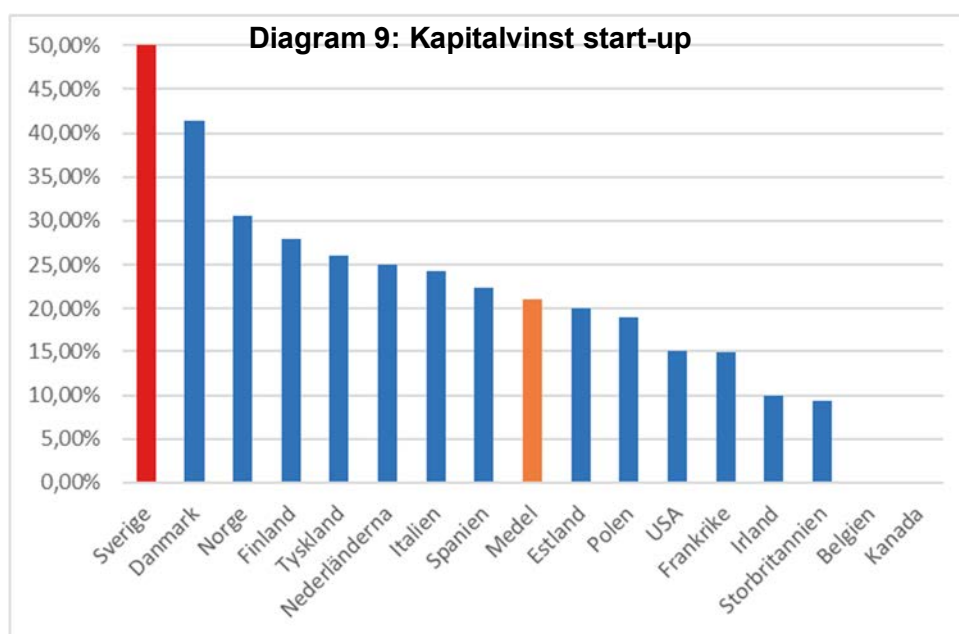
De länder med lägst effektiv beskattning är Estland som ej beskattar utdelningen och Kanada som beskattar utdelningen med ca 8,49 procent.

⁷ Denna värdering överensstämmer med kapitalvinsten nedan i typexempel 2 beträffande kapitalvinst.

Kapitalvinst

Förutsättningarna är desamma som ovan. Istället för att dela ut vinstmedel år 2018 väljer grundarna att sälja bolaget till en större aktör som ser potential att integrera produkten i sitt eget produktsortiment.

Grundarna avyttrar således sina aktier i bolaget år 2018 och gör en kapitalvinst om 1,83 mSEK (190 tEUR) vardera. Nedan framgår den effektiva skatten på Emelies kapitalvinst vid avyttring av sina aktier i bolaget i respektive land

Även i kapitalvinstsituationen är den effektiva beskattningen högst i Sverige med 51,80 procent. Detta är nästan dubbelt så högt som genomsnittet om 21,12 procent.

Kapitalvinsten är skattefri i två av jämförelseländerna. Belgien tillämpar ett generellt undantag avseende kapitalvinster. Kanada medger ett undantag för kapitalvinst som följer av avyttring av onoterade andelar, med en beloppsbegränsning om 5,58 mSEK (848 tCAD) över den skattskyldiges livstid.

6.3 Kommentar avseende typsituationerna

I typsituation 1 hamnar Sverige näst högst av de granskade länderna, både vad gäller utdelning och kapitalvinst. I typsituation 2 hamnar Sverige högst, både vad gäller utdelning och kapitalvinst. Av tabellen nedan framgår den effektiva beskattningen i Sverige samt den genomsnittliga effektiva beskattningen i samtliga granskade länder.

TYPSSITUATION 1 – SMÅSPARARE		
	Sverige	Genomsnitt
Utdelning	30,00%	16,38%
Kapitalvinst	30,00%	19,71%
TYPSSITUATION 2 – START-UP		
	Sverige	Genomsnitt
Utdelning	42,88%	24,12%
Kapitalvinst	48,26%	21,12%

Sveriges avvikelse från genomsnittet i typsituation 1 beror på att Sverige tillämpar en relativt hög skattesats på utdelning och kapitalvinster avseende noterade bolag. Skattesatsen är i jämförelse särskilt hög avseende låga inkomster.

Avvikelsen i typsituation 2 avseende start-up beror till stor del på att Sverige tillämpar progressiv beskattning på utdelning och kapitalvinster från onoterade andelar som är kvalificerade, dvs avseende fåmansföretag vari ägaren är aktiv i betydande omfattning. De nominella skattesatserna är höga i jämförelse med övriga granskade länder, och tröskeln för den högsta skattesatsen i Sverige är låg.

I typsituation 2 uppbär den skattskyldige höga inkomster. Exempelen har utformats på detta sätt för att illustrera effekten av beskattningen om risktagandet visar sig framgångsrikt och lönsamt. Det är särskilt anmärkningsvärt att den skattskyldiges aktivitet i bolaget i många fall resulterar i högre beskattning i Sverige.

Om Emelie inte hade varit aktiv i betydande omfattning i start-up-bolaget skulle hon istället ha varit föremål för en platt skatt om 25,00 procent på utdelningen och kapitalvinsten i typsituation 2. Detta skulle innebära en beskattning nära medel i utdelningsexemplet och över medel i kapitalvinstexemplet. Det faktum att engagemang och aktivitet i bolaget medför ökad beskattning får anses vara utmärkande för Sverige. I Irland, Storbritannien och Tyskland medför aktivitet i bolaget en förmånligare beskattning.

7 Slutsatser

Varje lands skattesystem är unikt och består av flera delkomponenter som bör granskas och förstås som en helhet. Mot den bakgrunden av detta har vi i urvalet av länder sökt finna de länder som i stora drag tillämpar skattesystem som är jämförbara med Sverige. När man tittar närmare på just kapitalbeskattning blir det tydligt att det finns betydande skillnader i de olika ländernas skattesystem, även om systemen som helhet uppvisar stora likheter. Det rör sig om skillnader i skattesatserna, huruvida beskattningen är progressiv eller platt, hur inkomsten beräknas och om den skattskyldiges egenskaper påverkar beskattningen (aktivitet i bolaget, innehavstid, ålder, storlek på övriga inkomster etc.).

Av granskningen som görs i denna rapport framgår att Sverige tillämpar de högsta skattesatserna på utdelning och kapitalvinster. Den normala skattesatsen på kapitalinkomster i Sverige är 30,00 procent och en reducerad skattesats om 25,00 procent tillämpas på inkomster från onoterade aktier. Dessa skattesatser ligger högt i jämförelse med övriga granskade länder, särskilt vid mindre inkomster. Aktiva delägare i fåmansföretag beskattas med 20,00 procent för den del av inkomsten som ryms inom ett särskilt gränobelopp, medan resterande inkomst beskattas progressivt med 29,98–54,98 procent. De skattesatser som tillämpas vid progressiv beskattning för aktiva ägare i fåmansföretag framstår som synnerligen höga i jämförelse.

Inget annat av de jämförda länderna tillämpar effektiva skattesatser på utdelning eller kapitalvinster som överstiger 50,00 procent. Vissa länder beskattar inte utdelning och kapitalvinster överhuvudtaget, eller beskattar endast inkomster som överstiger vissa nivåer.

Utöver skillnaden i skattesatserna förekommer omfattande undantag och lätttnadsregler i vissa länder, med effekten att relativt höga inkomster undantas från beskattning eller är föremål för låg beskattning. I Kanada undantas kapitalvinster på onoterade aktier från beskattning (gäller upp till 5,58 mSEK (848 tCAD) under den skattskyldiges livstid från beskattning). I Irland undantas kapitalvinster på onoterade aktier från beskattning om den skattskyldige uppnått viss ålder (gäller om försäljningspriset inte överstiger 7,22 mSEK (750 tEUR), därutöver är kapitalvinsten föremål för reducerad beskattning. Även i Storbritannien medges omfattande undantag från beskattning av kapitalvinster beträffande onoterade andelar. I Belgien beskattas utdelning från SME med en reducerad skattesats om 15,00 procent om innehavstiden överstiger tre år. I Frankrike är enbart 15,00 procent av kapitalvinsten vid avyttring av aktier i SME skattepliktig.

Sveriges reducerade skattesats om 20,00 procent avseende inkomster till aktiva delägare i fåmansföretag som inryms inom gränobeloppet kan ses som ett incitament. För många ägare i fåmansföretag innebär dock regelverket en ökad beskattning.

Sverige har också infört ett investeraravdrag, som syftar till att främja kapitalbildning i mindre bolag. Investeraravdraget är dock förknippat med omfattande kvalifikationskrav

och har inte fått något större genomslag. Även ISK kan ses som ett incitament om avkastningen överstiger en viss nivå. ISK utnyttjas i större utsträckning än investeraravdraget.

Beräkningarna av den effektiva beskattningen har gjorts i två typsituationer för att illustrera den totala effekten av respektive lands beskattning av utdelning och kapitalvinster.

Av båda typexemplen framgår att Sverige ligger högt i jämförelse med de granskade länderna.

Vad gäller inkomster från noterade aktier i typsituation 1 beror Sveriges avvikelser från genomsnittet främst på att den platta skattesatsen om 30,00 procent är hög vid en jämförelse, särskilt beträffande låga inkomster. Den genomsnittliga skattesatsen i typsituationen ligger på 16,38 procent (utdelning) respektive 19,71 procent (kapitalvinst).

Även i typsituation 2 avviker Sveriges beskattning betydande från genomsnittet. I utdelningsexemplet hamnar den effektiva beskattningen i Sverige högst med 42,88 procent, jämfört med genomsnittet om 24,12 procent. I kapitalvinstexemplet ligger Sveriges 51,80 procent betydligt högre än genomsnittet på 21,12 procent.

Avvikelseerna vad gäller typsituation 2 (start-up) beror till stor del på att Sverige tillämpar progressiv beskattning på utdelning och kapitalvinster till aktiva ägare i fåmansföretag. I denna typsituation uppbär den skattskyldige höga inkomster – utdelning om 482 tSEK (50 tEUR) eller kapitalvinst om 1,83 mSEK (190 tEUR). Exemplen har utformats på detta sätt för att illustrera effekten av beskattningen om risktagandet visar sig framgångsrikt och lönsamt. Det är särskilt anmärkningsvärt att den skattskyldiges aktivitet i bolaget i många fall resulterar i högre beskattning i Sverige.

Vår slutsats är således att Sverige beskattar utdelning och kapitalvinster högre än de 15 granskade jämförelseländerna, särskilt vad gäller inkomster från onoterade aktier vari ägaren är aktiv.

Bilaga I – landrapporter

1 Belgien

1.1 Allmänt om skattesystemet

Belgien tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå. Den generella bolagsskattesatsen är 29,58 procent (29,00 procent bolagsskatt samt en uppräknings med 2,00 procent för så kallad krisskatt).

För SME:s tillämpas en lägre skattesats om 20,40 procent (20,00 procent samt en uppräknings med 2,00 procent) för beskattningsbara vinster upp till 963 260 kr (100 000 EUR). Beskattningsbara vinster överstigande 963 260 kr (100 000 EUR) beskattas med den generella bolagsskattesatsen om 29,58 procent.

1.2 Beskattnings av utdelning

Utdelning beskattas generellt med en platt skattesats om 30,00 procent. Utdelning upp till 6 165 SEK (640 EUR) är undantagen från beskattning.

1.3 Beskattnings av kapitalvinst

Kapitalvinster vid försäljning av privat innehavda aktier är undantagna från beskattning.⁸

1.4 Incitament och lättnadsregler

Utdelning som härrör från nyemitterade aktier i en SME är föremål för en lägre skattesats.

Utdelning distribuerad under SME:ns andra räkenskapsår, räknat från det år efter vilket kapitaltillskottet skedde, är föremål för en skattesats om 20,00 procent. Utdelning distribuerad under eller efter SME:ns tredje räkenskapsår, räknat från det år efter vilket kapitaltillskottet skedde, är föremål för en skattesats om 15,00 procent.

⁸ Kapitalvinster som ingår i en näringsverksamhet eller kapitalvinster som är ett resultat av "spekulativ aktivitet" omfattas inte av undantaget. Med spekulativ aktivitet avses situationer som inte omfattas av normalt privat innehav, t ex en daytrader som spenderar mycket tid åt aktiehandel och som lånar medel för att finansiera sina spekulationer. Sådan aktivitet ligger utanför ramen för denna rapport.

Utdelning beskattas således enligt följande:

Utdelning	Skattesats
Generellt	30,00%
SME, innehavstid 2 år	20,00%
SME, innehavstid 3 år	15,00%

2 Danmark

2.1 Allmänt om skattesystemet

Danmark tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 22,00 procent.

2.2 Beskattnings av aktieinkomst

Utdelning och kapitalvinster vid försäljning av aktier beskattas som "aktieinkomst". Utdelning och kapitalvinst vid försäljning av aktier beskattas således på samma sätt och med samma skattesatser.

En individs aktieinkomst som understiger ca 68 500 SEK (52 900 DKK) beskattas med en skattesats om 27,00 procent. Aktieinkomster över detta belopp beskattas med 42,00 procent.

2.3 Incitament och lättnadsregler

Danmark saknar incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

2.4 Övrigt

Det finns en politisk överenskommelse som bland annat innebär att införa två skattelättnader med effekt från och med år 2019. Den första skattelättnaden avser införandet av ett aktiesparkonto och den andra skattelättnaden avser ett incitament för investeringar i SME:s. Några konkreta lagförslag finns ännu inte.

2.4.1 Aktiesparkonto

Aktiesparkontot införs i syfte att individer som placerar besparingar i noterade aktier på aktiesparkontot ska ha en lägre effektiv skatt på avkastningen än den generella skatten.

Beskattningen ska ske med en platt skattesats om 17,00 procent av avkastningen från utdelning samt realiserade och orealiserade vinster. Beloppet som kan avsättas till kontot är under år 2019 64 750 SEK (50 000 DKK). Detta belopp avses att ökas successivt upp till 258 990 SEK (200 000 DKK) år 2020.

2.4.2 Incitament för investeringar i SME:s

För individer som investerar direkt i SME:s medges ett avdrag med 50,00 procent av investeringen upp till 517 980 SEK (400 000 DKK). Från och med år 2023 avses beloppet ökas till 1 035 950 SEK (800 000 DKK). Eftersom systemet omfattas av statsstödsreglerna måste det godkännas av Europeiska kommissionen.

3 Estland

3.1 Allmänt om skattesystemet

I Estland beskattas inte bolag förrän vinsterna delas ut.

Estland har en platt bolagsskattesats om 20,00 procent av nettobeloppet för utdelade vinster. Utdelning beskattas inte ytterligare en gång på individnivå. Estland tillämpar således inte ett kedjebeskattningsystem.

Estland har infört nya regler som innebär att utdelning från och med år 2019 till viss del är föremål för en reducerad bolagsskattesats om 14,00 procent. Mottagaren av sådan utdelning beskattas med en skattesats om 7,00 procent istället för 0 procent som gäller om bolaget beskattas med 20,00 procent. Sammantaget blir bolagsskatten lägre men mottagaren blir föremål för viss beskattning. Dessa regler gäller från och med 1 januari 2018 men får i praktiken effekt på utdelning från och med år 2019 och framåt. Detta behandlas därför inte närmare i denna rapport.

3.2 Beskattning av kapitalvinst

Kapitalvinster beskattas med en platt skatt om 20,00 procent.

3.3 Incitament och lättnadsregler

Estland saknar incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

4 Finland

4.1 Allmänt om skattesystemet

Finland tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 20,00 procent.

4.2 Beskattning av utdelning

I Finland beror beskattningen av utdelning på huruvida det är utdelning från ett noterat eller onoterat bolag.

4.2.1 Utdelning från ett noterat bolag

Beskattningen av utdelning från ett noterat bolag sker enligt följande:

Utdelning (EUR)	Nominell skattesats	Skattepliktig del	Effektiv skattesats
Upp till 30 000	30,00%	85,00%	25,50%
Över 30 000	34,00%	85,00%	28,90%

Vid beräkning av tröskeln på 288 980 SEK (30 000 EUR) inkluderas all kapitalinkomst som inte beskattas med samma skattesats som tjänsteinkomst (se nedan avseende *Utdelning som överstiger 8-procentgränsen*). Hela inkomsten inkluderas vid beräkning av tröskeln och inte bara den skattepliktiga delen.

4.2.2 Utdelning från ett onoterat bolag

Utdelning på onoterade aktier beskattas olika beroende på om utdelningen över- eller understiger 8,00 procent av bolagets värde (8-procentgränsen).

Utdelning som ryms inom 8-procentgränsen beskattas enligt följande:

Utdelning (EUR)	Nominell skattesats	Skattepliktig del	Effektiv skattesats
Upp till 30 000	30,00%	25,00%	7,50%
30 000 – 150 000	34,00%	25,00%	8,50%
Över 150 000	34,00%	85,00%	28,90%

Vid beräkning av tröskeln på 288 980 SEK (30 000 EUR) inkluderas all kapitalinkomst som inte beskattas med samma skattesats som tjänsteinkomst (se nedan under *Utdelning som överstiger 8-procentgränsen*). Hela inkomsten inkluderas vid beräkning av tröskeln och inte bara den skattepliktiga delen.

Utdelning som överstiger 8-procentgränsen

Utdelning som överstiger 8-procentgränsen är skattepliktig till 75,00 procent och ska beskattas enligt samma progressiva skattesatser som tjänsteinkomster. Tjänsteinkomster beskattas både med en federal och lokal skatt. Den högsta lokala skattesatsen är 22,50 procent och den lägsta är 16,50 procent. I huvudstaden är den lokala skattesatsen 18,00 procent.

Skattepliktigt belopp (dvs 75,00 procent av utdelningen) inkluderas vid beräkning av trösklarna nedan.

Utdelning som överstiger 8-procentgränsen beskattas enligt följande progressiva skattesatser som gäller för tjänsteinkomster:

Skattepliktig inkomst (EUR)	Nominell skattesats	Lokal skatt i huvudstaden	Total nominell skattesats	Effektiv skattesats (prop. 75%)
Upp till 17 200	0%	18,00%	18,00%	13,50%
17 200 – 25 700	6,00%	18,00%	24,00%	18,00%
25 700 – 42 400	17,25%	18,00%	35,25%	26,44%
42 400 – 74 200	21,25%	18,00%	39,25%	29,44%
Över 74 200	31,25%	18,00%	49,25%	36,94%

4.3 Beskattning av kapitalvinst

Kapitalvinster upp till 288 980 SEK (30 000 EUR) är föremål för en kapitalinkomstskatt på 30,00 procent. Kapitalinkomster över 288 980 SEK (30 000 EUR) beskattas med en skattesats om 34,00 procent. Vid beräkning av tröskeln på 288 980 SEK (30 000 EUR) inkluderas all kapitalinkomst som inte beskattas med samma skattesatser som tjänsteinkomst (se avsnitt ovan avseende *Utdelning överstigande 8 procentgränsen*). Hela inkomsten inkluderas vid beräkning av tröskeln och inte bara den skattepliktiga delen.

Vid beräkningen av kapitalvinsten kan individen använda 20,00 procent av försäljningspriset som anskaffningsvärde. Om innehavstiden överstiger tio år kan 40,00 procent av försäljningspriset användas.

4.4 Incitament och lättnadsregler

Den reducerade beskattningen på utdelning från onoterade bolag som ryms inom 8-procentgränsen kan ses som ett incitament. I övrigt saknar Finland incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

5 Frankrike

5.1 Allmänt om skattesystemet

Frankrike tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Den generella bolagsskattesatsen är 33,33 procent. För inkomster upp till 4 816 300 SEK (500 000 EUR) tillämpas en reducerad skattesats om 28,00 procent.

För bolag som betalar mer än 7 349 680 SEK (763 000 EUR) i skatt tillkommer en skatt på 3,30 procent på vinster som överstiger 7 349 680 SEK (763 000 EUR). Den effektiva skattesatsen på vinster överstigande 7 349 680 SEK (763 000 EUR) är således 34,43 procent.

För SME:s tillämpas en reducerad skattesats om 15,00 procent på inkomster som inte överstiger 367 190 SEK (38 120 EUR).

5.2 Skatt på utdelning

Utdelning beskattas med en skattesats om 30,00 procent. Av dessa 30,00 procent avser 12,80 procent inkomstskatt och 17,20 procent sociala avgifter.⁹

För höginkomsttagare tillkommer en skatt på 3,00 procent på inkomster som överstiger 2 408 150 SEK (250 000 EUR) och 4,00 procent för inkomster som överstiger 4 816 300 SEK (500 000 EUR).

Utdelning beskattas således enligt följande:

Skattepliktig inkomst (EUR)	Skattesats
Upp till 250 000	30,00%
250 000 – 500 000	33,00%
Över 500 000	34,00%

⁹ De sociala avgifterna utgör en skatt.

Vid beräkning av gränsvärdet inkluderas all inkomst, dvs även tjänsteinkomster.

5.2.1 Frivillig progressiv beskattning

En individ har möjlighet att välja att beskattas enligt samma skattesatser som gäller för tjänsteinkomster (progressiv beskattning). Vid tillämpning av de progressiva skattesatserna kan individen åtnjuta ett avdrag om 40 procent (dvs enbart 60,00 procent av utdelning är skattepliktig). Efter proportionering adderas sociala avgifter (17,20 procent) och eventuell höginkomstskatt (3,00 procent eller 4,00 procent). Den effektiva skattesatsen uppgår då till 17,20 – 48,20 procent. Den högsta skattesatsen avser inkomster som efter proportionering med 600 procent överstiger 4 816 300 SEK (500 000 EUR). Vid beräkning av trösklarna ska enbart den skattepliktiga delen av utdelningen inkluderas.

I praktiken innebär det att det är lönsamt att tillämpa progressiv beskattning om summan av tjänsteinkomster och utdelning proportionerad med 60,00 procent inte överstiger 260 909 SEK (27 086 EUR). Om den skattskyldige enbart har inkomst från utdelning är det lönsamt att välja progressiv beskattning om utdelningen inte överstiger 434 844 SEK (45 143 EUR).

5.3 Skatt på kapitalvinst

Kapitalvinster beskattas på samma sätt som utdelning, dvs med 30 procent.

Även när det gäller kapitalvinster kan individen välja att tillämpa den progressiva beskattningen för ordinarie inkomster, där 40 procent av kapitalvinsten undantas från beskattning (dvs enbart 60,00 procent av kapitalvinsten är skattepliktig). Den effektiva skattesatsen uppgår då till 17,20 – 48,20 procent.

Om innehavstiden överstiger två år är den skattefria delen 50,00 procent (vilket ger en effektiv beskattning om 17,20 – 43,70 procent). Vid en innehavstid som överstiger åtta år ökar den ytterligare till 65,00 procent (vilket ger en effektiv beskattning om 17,20 – 38,35 procent).

Vid innehavstid överstigande åtta år är det lönsamt att tillämpa progressiv beskattning om summan av tjänsteinkomster och kapitalvinst proportionerad med 35,00 procent inte överstiger 699 491 SEK (72 617 EUR). Om den skattskyldige enbart har inkomst från kapitalvinst är det lönsamt att välja progressiv beskattning om kapitalvinsten inte överstiger 1 998 543 SEK (207 477 EUR).

5.4 Incitament och lättnadsregler för kapitalvinster

5.4.1 Reducerad skatt på kapitalvinst (SME)

Beträffande SME:s tillämpas ytterligare ökat avdrag avseende kapitalvinster, om den skattskyldige väljer progressiv beskattning. Om aktierna har innehafts i ett till fyra år

föreligger rätt till ett avdrag på 50,00 procent. Om aktierna har innehaft i fyra till åtta år föreligger rätt till ett avdrag på 65,00 procent. Om aktierna har innehafts i mer än åtta år föreligger rätt till ett avdrag på 85,00 procent.

Proportioneringen gäller aktier förvärvade innan 1 januari 2018.

Vid innehavstid överstigande åtta år uppgår de effektiva skattesatserna till 17,20 – 28,55 procent. I praktiken är det således alltid lönsamt att välja progressiv beskattning om rekvisiten avseende SME är uppfyllda och innehavet överstiger åtta år.

5.4.2 Skattelättnad vid pension (SME)

Företagsledare i SME:s som går i pension har rätt till ett avdrag på inkomster som ej överstiger 4 816 300 SEK (500 000 EUR) vid försäljning av sina aktier.

För att erhålla avdraget måste följande förutsättningar vara uppfyllda:

- 75,00 procent av bolagets aktiekapital eller rösträtt måste vara innehavda av individer direkt eller indirekt via SME.
- Bolaget måste bedriva viss verksamhet under fem år innan försäljningen, exempelvis industriell, kommersiell, oberoende eller finansiell verksamhet.
- Aktierna måste ha innehafts i minst ett år.
- Företagsledaren måste direkt eller indirekt ha innehaft minst 25,00 procent av röstetalet eller de finansiella rättigheterna.
- Som huvudregel måste företagsledaren sälja hela sitt aktieinnehav.

5.4.3 Skattelättnad beträffande aktiesparkonto

Utdelning och kapitalvinster på investeringar som görs genom ett särskilt aktiesparkonto (PEA) beskattas med 17,20 procent (dvs enbart sociala avgifter). Beskattningen sker vid uttag från kontot men enbart på "värdeökningen". För att undantas från skattskyldighet får uttagen ske som tidigast efter fem år. Det högsta belopp som kan investeras är 1 444 890 SEK (150 000 EUR) och investeringarna måste användas till att köpa kvalificerade värdepapper, exempelvis aktier utfärdade av ett franskt bolag.

Liknande aktiesparkonto avseende SME:s infördes år 2014 (PMI-ETI). Beskattningen är densamma som för PEA men maximalt belopp som kan investeras är 722 450 SEK (75 000 EUR).

En individ kan ha både PEA och PMI-ETI, dvs med ett totalt investerat belopp på högst 2 167 340 SEK (225 000 EUR).

Inkomster som genereras inom ramen för dessa konton är således föremål för lägre effektiv beskattning. Det är enbart den faktiska värdeökningen som beskattas, och inte t ex en schabloninkomst.

6 Irland

6.1 Allmänt om skattesystemet

Irland tillämpar kedjebeskattnig, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 12,50 procent. För vissa typer av verksamheter (bland annat inkomst från gruvverksamhet, uthyrning och investeringar) är skattesatsen dock 25,00 procent.

6.2 Skatt på utdelning

Utdelning beskattas som ordinarie inkomst och följande skattesatser är tillämpliga:

Inkomst (EUR)	Skattesats	Sociala avgifter	Effektiv skattesats
Upp till 12 012	20,00%	0,50%	20,50%
12 012 – 19 372	20,00%	2,00%	22,00%
19 373 – 34 500	20,00%	4,75%	24,75%
34 501 – 70 045	40,00%	4,75%	44,75%
Över 70 045	40,00%	8,00%	48,00%

Ett personligt avdrag på 15 890 SEK (1 650 EUR) medges på den uträknade skatten.

6.3 Skatt på kapitalvinst

Kapitalvinster beskattas generellt med en skattesats om 33,00 procent.

Kapitalvinster upp till 12 230 SEK (1 270 EUR) är skattefria. Detta undantag från skattskyldighet medges årligen.

6.4 Incitament och lätttnadsregler

6.4.1 Capital Gains Tax Revised Entrepreneur Relief¹⁰

Vissa kapitalvinster vid avyttring av en hel verksamhet eller en del av en verksamhet är föremål för en reducerad skattesats om 10,00 procent. Den reducerade skattesatsen kan enbart tillämpas på kapitalvinster upp till 9 632 600 SEK (1 000 000 EUR) under individens livstid. För att den reducerade skattesatsen ska bli tillämplig måste följande krav vara uppfyllda:

- Aktierna ska ha ägts i en sammanhängande period på minst tre år under en femårsperiod.
- Aktierna ska vara onoterade.
- Individens måste inneha minst 5,00 procent av aktierna i bolaget.
- Individens måste vara anställd eller företagsledare (till minst 50,00 procent) i bolaget i minst tre år under en femårsperiod.

6.4.2 Retirement Relief

För personer som fyllt 55 år men inte 66 år och som avyttrat andelar i bolag som bedrivit aktiv näringsverksamhet är föremål för en särskild skattelättnad från kapitalvinstbeskattningen. Aktierna måste ha innehafts i minst tio år och den skattskyldige måste ha varit aktiv i bolaget på heltid under fem år (under innehavstiden om minst tio år). Trots skattelättnadens benämning finns det inget krav på att individen har gått eller ska gå i pension.

Om avyttringen görs till den skattskyldiges barn, och den skattskyldige fyllt 55 år men inte 65 år, finns inga över gränser utan hela kapitalvinsten undantas från beskattning. Om den skattskyldige fyllt 66 år är kapitalvinsten skattefri om ersättningen för aktierna inte överstiger 28 897 800 kr (3 000 000 EUR). Ersättning över denna nivå beskattas med 20,00 procent.

Om avyttring görs till någon annan än den skattskyldiges barn är kapitalvinsten skattefri om ersättningen för aktierna inte överstiger 7 224 450 SEK (750 000 EUR). Om ersättningen överstiger denna tröskel beskattas kapitalvinsten med det lägsta av följande:

- 20,00 procent av den faktiska kapitalvinsten.
- 50,00 procent av skillnaden mellan ersättningen för aktierna och 7 224 450 SEK (750 000 EUR).

Om individen fyllt 66 år begränsas skattefriheten till 4 816 300 SEK (500 000 EUR) istället för 7 224 450 SEK (750 000 EUR).

¹⁰ Taxes Consolidation Act 1997, s.597AA, ej att förväxla med Entrepreneur Relief i s.597A.

6.4.3 Employment and Investment Incentive Scheme

För personer som investerat i vissa onoterade bolag med aktiv näringsverksamhet medges ett avdrag med 30,00 procent av det investerade beloppet. Under förutsättning att bolaget uppfyller vissa krav rörande anställning, forskning och utveckling kan ytterligare 10,00 procent dras av efter fyra år. Avdraget är begränsat till 1 444 890 SEK (150 000 EUR) per år. Den del av det investerade beloppet som inte kan dras av under ett år, på grund av att investeringen överstiger 1 444 890 SEK (150 000 EUR) eller att inkomsten inte är för låg, kan rullas fram till efterföljande år.

6.4.4 Entrepreneur Relief¹¹

En individ som har betalat skatt på en kapitalvinst för avyttring av aktier (första avyttringen) och som sedan återinvesterar i ett nytt bolag kan bli föremål för en skattelättnad vid försäljning av de återinvesterade aktierna (andra avyttringen).

Följande förutsättningar måste vara uppfyllda för att åtnjuta skattelättnaden:

- I fall verksamheten bedrivs i bolagsform måste tillgångarna avse nyutgivna aktier 1 januari 2014 eller senare i ett bolag som kontrolleras av individen och som individen arbetar heltid i som företagsledare. Det bolaget måste bedriva en ny verksamhet.
- Minst 15,00 procent av aktierna i bolaget måste innehas av den som åberopar lättnaden.
- Vid investeringstillfället ska följande krav vara uppfyllda beträffande bolagets storlek: högst 250 anställda, omsättning på högst 481 630 000 SEK (50 000 000 EUR) och balansomslutning på högst 414 201 800 SEK (43 000 000 EUR).
- Investeringen måste vara minst 96 330 SEK (10 000 EUR) och får högst vara 144 489 000 SEK (15 000 000 EUR).
- Aktierna måste ha innehafts i minst tre år före den andra avyttringen.

Skatten som uppstår till följd av den andra avyttringen reduceras till ett belopp som utgör det lägsta av följande:

- Individens skatt på kapitalvinsten för den första avyttringen (gjord 1 januari 2010 eller senare).
- 50,00 procent av skatten på kapitalvinsten vid den andra avyttringen.

¹¹ Taxes Consolidation Act 1997, s.597A, ej att förväxla med Capital Gains Tax Revised Entrepreneur Relief, s.597AA.

7 Italien

7.1 Allmänt om skattesystemet

Italien tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 24,00 procent. För bolag med hemvist i Italien tillkommer en lokal skatt på 3,90 procent på aktiva verksamheter (productive activities). Regionerna kan välja att tillämpa en högre eller lägre lokal skatt. Den högsta tillämpade lokala skatten är 4,82 procent och den lägsta är 2,98 procent. Den effektiva bolagsskattesatsen i regioner som tillämpar lokal skatt på 3,90 procent är således 27,90 procent (24,00 procent + 3,90 procent).

Den 23 december 2017 beslöt det italienska parlamentet att ändra systemet för beskattning av utdelning och kapitalvinst.¹² Ändringen gäller från och med 1 januari 2018 avseende utdelning och från och med 1 januari 2019 avseende kapitalvinster.

7.2 Skatt på utdelning

Enligt det nya regelsystemet beskattas utdelning med en platt skattesats om 26,00 procent.

7.3 Skatt på kapitalvinst

Eftersom det nya regelsystemet träder ikraft först 1 januari 2019 är det "gamla" systemet alltjämt gällande under beskattningsåret 2018.

Det nuvarande regelsystemet beträffande kapitalvinster skiljer mellan substantiellt och icke-substantiellt innehav. Däremot kommer det nya systemet inte göra denna åtskillnad.

7.3.1 Icke-substantiellt innehav

Kapitalvinster på andelar genom icke-substantiellt innehav är föremål för en platt skatt på 26,00 procent.

7.3.2 Substantiellt innehav

Ett substantiellt innehav föreligger om individen innehar mer än:

- 2,00 procent av röstetalet eller 5,00 procent av kapitalet, om aktierna är marknadsnoterade eller

¹² Lag nr. 205/2017.

- 20,00 procent av röstetalet eller 25,00 procent av kapitalet, om aktierna inte är marknadsnoterade.

Kapitalvinster på andelar genom substantiellt innehav är föremål för en progressiv individuell inkomstskatt. Skatten beräknas på 58,14 procent av inkomsten. Vid beräkning av trösklarna beaktas även den skattskyldiges inkomst av tjänst.

Kapitalvinster beskattas enligt följande:

Skattepliktig inkomst (EUR)	Nominell skattesats	Effektiva skattesatser (proportionering med 58,14%)
Upp till 15 000	23,00%	13,37%
15 000 – 28 000	27,00%	15,70%
28 001 – 55 000	38,00%	22,09%
55 001 – 75 000	41,00%	23,84%
Över 75 000	43,00%	25,00%

7.4 Incitament och lättnadsregler

7.4.1 Frivillig step-up

Individer har möjligheten att välja att omvärdera det skattemässiga värdet på onoterade aktier så att det överensstämmer med aktiernas marknadsvärde (frivillig *step-up*). Denna frivilliga step-up medför en beskattning med 8,00 procent av marknadsvärdet på aktierna. Eftersom detta är en frivillig åtgärd används den enbart i situationer när en sådan step-up innebär en reducerad beskattning.

7.4.2 Investeringar i innovativ SME:s

En individ som investerar i en "innovativ SME" kan åtnjuta ett avdrag från den individuella inkomstskatten. Avdraget uppgår till 30,00 procent av det totala investerade kapitalet upp till maximalt 9 632 600 SEK (1 000 000 EUR) per år. Individen som gör investeringen får inte sälja aktierna i SME:n förrän efter tre år för att få åtnjuta avdraget. Incitamentet är förknippat med omfattande förutsättningar, t ex beträffande bolagets ålder och storlek samt bolagets utveckling, produktion eller marknadsföring av innovativa produkter eller tjänster med högteknologiskt värde. Det uppställs dessutom krav på storleken på bolagets FoU-kostnader, samt anställdas akademiska nivå.

8 Kanada

8.1 Allmänt om skattesystemet

Kanada tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Beskattningsen på både bolagsnivå och individnivå beror av huruvida bolaget är ett så kallat Canadian Controlled Private Corporation (CCPC) eller inte. Ett bolag är ett CCPC om bolaget är ett kanadensiskt privat bolag som inte är kontrollerat av ett eller flera bolag utan hemvist i Kanada eller som är publika.

Skattesystemet i Kanada är komplext och bygger på idén att inkomster ska vara föremål för jämförbar beskattning oavsett om verksamheten bedrivs privat eller genom ett bolag. Systemet innebär att individer som mottar utdelning är föremål för en särskild uppräknings (gross-up) samt en skattecredit. Individens skattesats är beroende av huruvida bolaget som ger utdelning är föremål för en reducerad bolagsskattesats eller ej. I det följande beskrivs enbart den normala bolagsskattesatsen och enbart beskattningen av så kallad kvalificerad utdelning (eligible dividends). Detta är en förenkling i syfte att tillhandha en översiktlig bild som möjliggör en jämförelse med andra skattesystem.

8.2 Generell bolagsskatt

Den federala bolagsskattesatsen är 15,00 procent. Därutöver tillämpar provinserna lokala bolagsskattesatser från 11,50 procent (Ontario) till 16,00 procent (Nova Scotia/Prince Edward Island). I Ontario, där huvudstaden är belägen, är bolagsskatten 11,50 procent. Detta medför en effektiv skattesats om 26,50 procent (15,00 procent + 11,50 procent).

8.3 Beskattning av utdelning

8.3.1 Skattefri kapitalutdelning

Om ett bolag gör en kapitalvinst beskattas denna endast till 50,00 procent i bolaget. Om bolaget delar ut denna kapitalvinst till aktieägarna är utdelningen skattefri. Denna typ av utdelning kallas kapitalutdelning (capital dividends) och syftar till att inte göra skillnad på om det är ett bolag eller en individ som gör kapitalvinsten.

8.3.2 Gross-up- och utdelningsundantagsregler

Individer som mottar utdelning från ett kanadensiskt bolag beskattas med en lägre individuell skattesats än vad som gäller för tjänsteinkomster. Detta uppnås genom att applicera gross-up- och utdelningsundantagsregler.

Utdelning från ett kanadensiskt bolag som betecknas av bolaget som kvalificerad utdelning (eligible dividends), och som inte är kapitalutdelning, är föremål för dessa undantagsregler.

Syftet med denna lägre beskattning är att den bakomliggande bolagsinkomsten ska vara snarlik den skatt som skulle betalats om individen istället själv hade intjänat inkomsten direkt och inte genom ett bolag.

Kvalificerad utdelning är i regel en utdelning som kommer från en inkomst som inte har åtnjutit förmånliga skattesatser.

De totala skattesatserna för kvalificerad utdelning varierar mellan olika regioner.

Den lägsta skattesatsen tillämpas i Saskatchewan och är som högst 29,64 procent. Den högsta skattesatsen återfinns i Newfoundland and Labrador och är som högst 42,61 procent. I Regionen Ontario där huvudstaden är belägen är skattesatsen som högst 39,34 procent.

I huvudstaden beskattas kvalificerad utdelning progressivt enligt följande:

Kvalificerad utdelning (CAD)	Skattesats
Upp till 45 916	0,00%
45 916 – 74 316	7,56%
74 316 – 84 404	8,92%
84 404 – 87 557	12,24%
87 557 – 91 831	17,79%
91 831 – 142 353	25,38%
142 353 – 150 000	29,52%
150 000 – 202 800	31,67%
202 800 – 220 000	37,19%
Över 220 000	39,34%

8.4 Beskattning av kapitalvinst

De totala skattesatserna vid beskattningen av kapitalvinster varierar mellan olika regioner.

Den lägsta skattesatsen tillämpas i Saskatchewan och är som högst 23,75 procent. Den högsta skattesatsen återfinns i Nova Scotia och är som högst 27,00 procent. I Ontario, där huvudstaden är belägen, är skattesatsen som högst 26,76 procent.

I huvudstaden beskattas kapitalvinster progressivt enligt följande:

Inkomst (CAD)	Skattesats
Upp till 42 201	10,03%
42 201 – 45 916	12,08%
45 916 – 74 316	14,83%
74 316 – 84 404	15,74%
84 404 – 87 557	16,95%
87 557 – 91 831	18,95%
91 831 – 142 353	21,70%
142 353 – 150 000	23,20%
150 000 – 202 800	23,98%
202 800 – 220 000	25,98%
Över 220 000	26,76%

8.5 Incitament och lättnadsregler

I enlighet med "the life-time capital gains exemption" (LCGE) är kapitalvinster vid försäljning av bland annat kvalificerade aktier i en CCPC upp till en summa om 5 580 480 SEK (848 252 CAD) undantagna beskattning. Tre test måste göras där följande krav ska vara uppfyllda:

- *Small business corporation test*: mer än 90,00 procent av bolagets tillgångar måste användas i en aktiv verksamhet utförd i Kanada av ett CCPC (det finns dock inget krav kopplat till bolagets storlek).
- *Holding period test*: innehavskrav om 24 månader.
- *Basic asset test*: bolaget måste vara ett CCPC och mer än 50,00 procent av bolagets tillgångar måste ha använts i en aktiv verksamhet primärt utförd i Kanada.

LCGE är inte tillämpligt om de avyttrade aktierna är aktier i ett publikt bolag, ett privat bolag som inte är ett CCPC eller ett CCPC som inte möter kraven uppställda ovan.

Denna typ av inkomst är inte inkluderad när gränobeloppen för övriga inkomster beräknas.

9 Nederländerna

9.1 Allmänt om skattesystemet

Nederländerna tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

För inkomster upp till 1 926 520 SEK (200 000 EUR) beskattas inkomsten med en bolagsskattesats om 20,00 procent. För inkomster över 1 926 520 SEK (200 000 EUR) beskattas inkomsten med en bolagsskattesats om 25,00 procent.

9.2 Beskattning av utdelning och kapitalvinst

Beskattningen av utdelning och kapitalvinst hos en individ beror på huruvida personen innehar mer eller mindre än 5,00 procent av aktiekapitalet eller rösttalet i bolaget.

9.2.1 Box 2

Vid ett innehav på mer än 5,00 procent beskattas individen enligt den så kallade Box 2-regimen. Skattesatsen är då 25,00 procent.

9.2.2 Box 3

Vid ett innehav på mindre än 5,00 procent är individen föremål för en inkomstskatt enligt den så kallade Box 3-regimen. Utdelning och kapitalvinster beskattas med 30,00 procent av en fastställd schablonintäkt som varierar beroende på tillgångarnas värde.

Beräkningen av skatten görs på följande sätt:

Skatten = 30,00 procent x fastställd schablonintäkt (skattebas (EUR) x rätt procentsats).

Skattebasen = skillnaden mellan värdet på individens samtliga tillgångar och individens skulder som inryms i Box III.

288 980 SEK (30 000 EUR) är undantagen beskattning.

Skattebas (EUR)	Procentsats
Upp till 75 000	2,87%
75 000 – 975 000	4,60%
Över 975 000	5,39%

Beräkningen av skatten förklaras lättast med hjälp av ett exempel:

En individ har ett aktieinnehav på 4,00 procent i ett bolag. Aktierna har ett värde på 19 265 200 SEK (2 000 000 EUR). Individen har en skuld på 4 816 300 SEK (500 000 EUR). Den totala *skattebasen* är således 14 448 900 SEK (1 500 000 EUR).

Den fastställda schablonintäkten är 676 536 SEK (70 234 EUR) vilket motsvarar summan av:

- 75 000 euro x 2,87 % = 20 740 SEK (2 153 EUR)
- 900 000 euro x 4,60 % = 398 790 SEK (41 400 EUR)
- 495 000 euro x 5,39 % = 258 740 SEK (26 681 EUR)

(288 980 SEK, 30 000 EUR, är undantaget)

Skatten blir 202 960 SEK (21 070 EUR) vilket motsvarar 30,00 procent av 70 234 EUR.

9.3 Incitament och lättnadsregler

Nederländerna saknar incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

10 Norge

10.1 Allmänt om skattesystemet

Norge tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är som huvudregel 23,00 procent.¹³

10.2 Beskattning av utdelning och kapitalvinst

Utdelning och kapitalvinster är föremål för den ordinarie skattesatsen på 23,00 procent. Inkomsten beräknas genom att multiplicera den mottagna utdelningen respektive kapitalvinsten med en faktor på 1,33. Den effektiva skattesatsen är således 30,59 procent.

10.3 Incitament och lättnadsregler

Norge saknar incitament och lättnadsregler avseende utdelning och kapitalvinst.

¹³ För bolag som tillhandahåller finansiella tjänster är skattesatsen 25,00 procent.

11 Polen

11.1 Allmänt om skattesystemet

Polen tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är som huvudregel 19,00 procent. En skattesats om 15,00 procent tillämpas dock avseende:

- SME:s som har inkomster från försäljning som inte överstiger 11 559 120 SEK (1 200 000, inklusive moms) föregående beskattningsår.
- Alla skattebetalares första verksamhetsår.

11.2 Beskattning av utdelning och kapitalvinst

Utdelning och kapitalvinst beskattas med en platt skattesats om 19,00 procent.

Kapitalvinster vid försäljning av vissa noterade värdepapper som är förvärvade innan år 2004 är under vissa förutsättningar skattefria.

11.3 Incitament och lättnadsregler

Polen saknar incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

12 Spanien

12.1 Allmänt om skattesystemet

Spanien tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 25,00 procent.

För individer delas inkomster upp i ordinära inkomster och kapitalinkomster. Utdelning och kapitalvinster beskattas som kapitalinkomster.

Spaniens 17 autonoma regioner har vissa befogenheter att sätta andra skattesatser än de som beslutats på central nivå. Enbart regionerna Baskien och Navarra har nyttjat denna befogenhet och tillämpar en bolagsskattesats om 28,00 procent istället för 25,00 procent. Även trösklarna och skattesatserna för utdelning skiljer sig något (20,00 – 25,00 procent respektive 20,00 – 26,00 procent). I det följande beskrivs de skattenivåer som beslutats centralt, och som tillämpas i samtliga regioner utom dessa två.

12.2 Skatt på utdelning och kapitalvinst

Utdelning och kapitalvinst beskattas som kapitalinkomster enligt följande skattesatser:

Kapitalinkomst (EUR)	Skattesats
Upp till 6 000	19,00%
6 000 – 50 000	21,00%
Över 50 000	23,00%

Trösklarna avser individens samtliga kapitalinkomster, men inte ordinära inkomster.

12.3 Incitament och lättnadsregler

12.3.1 Avräkning för investering i start-ups

En särskild avräkning medges för investering i nya spanska bolag. Avräkningen avser 20,00 procent av investerat belopp och är begränsat till investering om maximalt 481 630 SEK (50 000 EUR) per år, vilket ger en maximalt årlig avräkning om 96 330 SEK (10 000 EUR).

För att avräkningen ska medges måste följande kriterier vara uppfyllda:

- Bolaget måste vara ett onoterat spanskt bolag (sociedad de responsabilidad limitada, sociedad anónima eller sociedad anónima laboral).
- Bolaget måste bedriva rörelse (bolag som t ex enbart bedriver passiv förvaltning av kapital omfattas inte).
- Bolagets egna kapital får vid årets ingång inte överstiga 3 853 040 SEK (400 000 EUR). Om bolaget ingår i en koncern avser detta kravet hela koncernen.
- Investeringen ska göras i samband med bildandet av bolaget eller någon gång under de tre efterföljande åren.
- Aktierna måste ägas i minst tre år och maximalt tolv år från investeringstillfället (avyttring före tre år eller fortsatt innehav efter tolv år innebär skyldighet att återbetala skattereduktionen).
- Individen, eller dess närstående, får inte direkt eller indirekt inneha mer än 40,00 procent av kapitalet eller rösterna.

Villkoret gör det förmånligt för individer att investera kapital i nybildade små bolag i Spanien. Däremot innebär kravet på maximal ägarandel generellt att avräkningen inte kan tillämpas av grundarna till en start-up, såvida de inte har ett innehav om maximalt 40,00 procent.

12.3.2 Övrigt

De autonoma regionerna i Spanien kan tillämpa särskilda incitament och skattelättnader. Förekomsten av sådana regionala lättnadsregler berörs inte i detta sammanhang. Det kan dock nämnas att regionen Madrid inte tillämpar särskilda incitament eller skattelättnader avseende utdelning och kapitalvinster.

13 Storbritannien

13.1 Allmänt om skattesystemet

Storbritannien tillämpar kedjebeskattning, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Bolagsskattesatsen är 19,00 procent.

Individer med hemvist i Storbritannien är föremål för inkomstskatt avseende tjänsteinkomster, verksamhetsinkomster och investeringsinkomster.

För inkomster från annat än utdelning och kapitalvinst är skattesatsen generellt följande:

Inkomst (GBP)	Skattesats
Upp till 33 500	20,00%
33 501 – 150 000	40,00%
Över 150 000	45,00%

13.2 Beskattning av utdelning

Skattesatserna avseende utdelning beror på nivån av individens totala inkomst. Beskattning av utdelning sker enligt följande:

Total inkomst (GBP)	Skattesats
Upp till 33 500	7,50%
33 501 – 150 000	32,50%
Över 150 000	38,10%

Oavsett individens totala inkomst är de första 54 950 SEK (5 000 GBP) i utdelning skattefria men ingår i beräkningen av trösklarna.

13.3 Beskattning av kapitalvinst

Skattesatserna avseende kapitalvinst beror på nivån av individens totala inkomst. Beskattning av kapitalvinster sker enligt följande:

Total inkomst (GBP)	Skattesats
Upp till 33 500	10,00%
Över 33 500	20,00%

De första 124 180 SEK (11 300 GBP) är undantagen beskattning och ingår inte i beräkningen av trösklarna.

Om kapitalvinsten utgör så kallad carried interest görs ett tillägg på ytterligare 8,00 procent.

13.4 Incitament och lättnadsregler

13.4.1 Entrepreneur Relief

Kapitalvinst vid avyttring av aktier i ett så kallat "personal trading company" (PTC) är föremål för en reducerad skattesats om 10,00 procent. Det finns en livstidsbegränsning av kapitalvinsten på 109 898 000 SEK (10 000 000 GBP).

För att åtnjuta den reducerade skattesatsen måste följande förutsättningar vara uppfyllda:

- Innehavet ska avse 5 procent av aktierna.
- Den skattskyldige måste vara anställd i bolaget (eller i något annat bolag i koncernen).
- Bolagets ska vara rörelsedrivande.

13.4.2 Investors Relief

Denna skattelättnad liknar Entrepreneur Relief men omfattar passiva investerare. Även denna skattelättnad reducerar skattesatsen på kapitalvinster till 10 procent. Det finns, i likhet med entrepreneur relief, ett innehavskrav om tre år och en livstidsbegränsning av kapitalvinsten på 109 898 000 SEK (10 000 000 SEK). Det finns dock inte något krav kopplat till innehavets storlek.

13.4.3 Enterprise Investment Scheme (EIS)

Ett bolag kan kvalificera in under den så kallade "Enterprise Investment Scheme" (EIS) om det är ett onoterat bolag med mindre än 250 anställda och med tillgångar till ett värde av högst 175 833 600 SEK (16 000 000 GBP). Bolaget får inte vara äldre än sju år. Aktierna måste varit innehavda i minst tre år.

För investeringar enligt EIS medges ett avdrag med 30,00 procent det år investeringen görs. Det finns en årlig begränsning om 10 989 600 SEK (1 000 000 GBP).

Utöver avdraget om 30,00 procent i samband med investeringen är kapitalvinster vid avyttring av aktier som kvalificerar in under EIS undantagna beskattning.

13.4.4 The Seed Enterprise Investment Scheme (SEIS)

"The Seed Enterprise Investment Scheme" (SEIS) liknar EIS men avser mindre bolag. Om förutsättningarna är uppfyllda medges avdrag om 50,00 procent av investerat belopp. Det finns en årlig begränsning om 1 098 960 SEK (100 000 GBP).

Utöver avdraget om 50,00 procent i samband med investeringen är kapitalvinster vid avyttring av aktier som kvalificerar in under SEIS undantagna beskattning.

14 Tyskland

14.1 Allmänt om skattesystemet

Tyskland tillämpar kedjebeskattnings, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Generellt beskattas utdelning och kapitalvinster på samma sätt och med samma skattesatser.

Inkomst genererad i ett bolag är föremål för både bolagsskatt och så kallad "trade-skatt".

- Bolagsskattesatsen är 15,00 procent uppräknat med ett solidariskt tillägg på 5,50 procent. Den totala bolagsskattesatsen uppgår således till 15,825 procent.
- Trade-skatten uppgår till 3,50 procent multiplicerat med en kommunal skattesatsvariabel som varierar mellan 200,00 procent¹⁴ och 900,00 procent¹⁵. I huvudstaden

¹⁴ Brandenburg och Mecklenburg-Vorpommern.

¹⁵ Dierfeld.

Berlins kommun tillämpas en multiplikator på 490,00 procent. Trade-skatten uppgår där till 17,15 % (3,50 % x 490,00 procent).

Trade-skatten beräknas på ett annat underlag än bolagsskatten. Beräkningen av underlaget är väldigt komplex med flera undantag. Trade-skatten beläggs aldrig med det solidariska tillägget på 5,50 procent.

Den effektiva skattesatsen i Berlins kommun är således 32,975 procent (15,825 procent + 17,15 procent).

14.2 Beskattning av utdelning

Beskattningen av utdelning skiljer mellan två olika metoder: "the settlement tax" och "the partial income method".

14.2.1 The settlement tax

The settlement tax tillämpas för utdelning på aktier som innehas som privata tillgångar. Utdelningen beskattas med en platt skattesats om 25,00 procent, som räknas upp med det solidariska tillägget om 5,50 procent. Den effektiva skattesatsen är således 26,375 procent.

14.2.2 The partial income method (frivillig)

Under vissa förutsättningar kan den skattskyldige välja progressiv beskattning av utdelning.

I så fall är 60,00 procent av mottagen utdelning skattepliktig, och resterande 40,00 procent undantagen från beskattning. Följande krav måste vara uppfyllda för att få tillämpa denna metod:

- Minsta innehav om 25,00 procent av aktierna i bolaget, eller
- Minsta innehav om 1,00 procent av aktierna i bolaget, om den skattskyldige är anställd i bolaget.

Genom att den progressiva individbeskattningen även omfattar övrig inkomst är gränsvärdena och skattesatserna beroende av huruvida sådan inkomst finns eller inte. Skattesatserna varierar från 0 - 47,475 procent (inklusive det solidariska tillägget om 5,5 procent). Eftersom enbart 60,00 procent av utdelningen tas upp innebär detta en effektiv beskattning om 0 – 28,485 procent.

14.3 Beskattning av kapitalvinst

Kapitalvinsten beskattas vid realisation. Beskattningen av kapitalvinst skiljer mellan två olika metoder: "the settlement tax" och "the partial income method".

14.3.1 The settlement tax

The settlement tax tillämpas för kapitalvinster vid innehav understigande 1,00 procent. Kapitalvinsten beskattas med en platt skattesats om 25,00 procent, som räknas upp med solidariska tillägget om 5,50 procent. Den effektiva skattesatsen är således 26,375 procent.

14.3.2 The partial income method

Om den skattskyldige innehar mer än 1,00 procent av ett bolag är kapitalvinster föremål för progressiv beskattning om 0 – 47,475 procent (inklusive solidariska tillägget om 5,5 procent). Eftersom enbart 60,00 procent av utdelningen tas upp innebär detta en effektiv beskattning om 0 – 28,485 procent.

Till skillnad från vad som gäller för utdelning, är the partial income method inte frivillig om innehavskraven är uppfyllda.

14.4 Incitament och lättnadsregler

Tyskland saknar incitament och lättnadsregler för utdelning och kapitalvinst på individnivå.

15 USA

15.1 Allmänt om skattesystemet

USA tillämpar kedjebeskattnig, vilket innebär att bolagsvinsten beskattas på bolagsnivå och efterföljande utdelning till aktieägare beskattas ytterligare en gång på individnivå.

Den federala bolagsskattesatsen är 21,00 procent.

Vissa delstater i USA har ytterligare bolagsskatt. Iowa tillämpar en ytterligare bolagsskatt på 12,00 procent vilket ger en total bolagsskatt på högst 33,00 procent. I District of Colombia, där huvudstaden Washington DC är belägen, tillämpas bolagsskatt på 9,40 procent. Det innebär en total bolagsskattesats om 31,40 procent (21,00 procent + 9,40 procent).

Det bör noteras att USA tidigare tillämpat progressiv bolagsskatt på federal nivå. Detta system har alltså ändrats sedan 1 januari 2018.¹⁶

USA består av 50 delstater. Vissa av dessa tillämpar inkomstskatt på delstatsnivå, utöver den federala inkomstskatten. Många delstater tillämpar inte inkomstskatt överhuvudtaget och andra delstater tillämpar varierande och omfattande undantag från inkomstskatt. Dessutom varierar metoden för beräkningen av inkomstskatten och olika trösklar tillämpas för beräkning av skattesats för varje inkomstnivå. Delstatsskatter kan dessutom vara avdragsgilla från den federala skatten, vilket ger en inverkan på de federala trösklarna och skattesatserna som beskrivs nedan. Det är därför missvisande att beskriva beskattningen enbart utifrån tabeller över skattesatser på delstatsnivå, och addera dessa till skattesatserna på federal nivå. I det följande beskrivs därför enbart beskattningen för kapitalvinster och utdelningar på federal nivå.

15.2 Skatt på utdelning

Utdelning beskattas olika beroende på om utdelningen är kvalificerad (qualified) eller icke-kvalificerad (non-qualified).

15.2.1 Kvalificerad utdelning

Utdelning som uppfyller vissa kriterier beskattas som kvalificerad utdelning.

Följande krav måste vara uppfyllda:

- Utdelningen ska betalas ut från amerikanska bolag, eller bolag som är noterade på större börs i USA (exempelvis New York Stock Exchange eller Dow Jones).
- Andelarna måste ha ägts i mer än 60 dagar under en 121-dagarsperiod beräknad från 60 dagar före utdelningen och fram till 60 dagar efter utdelningen.¹⁷

Kvalificerad utdelning beskattas med reducerade skattesatser enligt följande:

Kvalificerad utdelning (USD)	Skattesats
Upp till 425 800	15,00%
Över 425 800	20,00%

¹⁶ Public law no. 115-97. *Tax Cuts and Jobs Act (TCJA)*.

¹⁷ För Qualified Preferred Stock Dividends är istället innehavskravet 90 dagar under en 181-dagarsperiod. Qualified Preferred Stock kan generellt beskrivas som aktier med mindre kontroll och visst företräde i fall av likvidation (används ofta av externa finansiärer och det är ovanligt att privatpersoner innehar sådana aktier).

Trösklarna beräknas separat från ordinarie inkomst.

Om individens totala inkomst inte överstiger 329 570 SEK (38 600 USD) beskattas inte utdelningen.

15.2.2 Icke-kvalificerad utdelning

Icke-kvalificerad utdelning beskattas med samma skattesatser som för individens övriga inkomster. Trösklarna avser alltså individens ordinarie inkomster och räknas in "på toppen" av t ex löneinkomster.

Icke-kvalificerad utdelning beskattas enligt följande:

Icke-kvalificerad utdelning (USD)	Skattesats
Upp till 9 525	10,00%
9 525 – 38 700	12,00%
38 700 – 82 500	22,00%
82 500 – 157 500	24,00%
157 500 – 200 000	32,00%
200 000 – 500 000	35,00%
Över 500 000	37,00%

15.3 Kapitalvinster

Beskattningen av kapitalvinster beror på huruvida innehavet kvalificeras som kort- eller långfristigt (short or long term capital gains). Kapitalvinster avseende aktier som innehafts i minst 366 dagar anses långfristiga och beskattas på samma sätt som kvalificerad utdelning. Övriga kapitalvinster anses kortfristiga och beskattas på samma sätt som icke-kvalificerad utdelning.

15.4 Incitament och lättnadsregler

USA saknar incitament och lättnadsregler gällande utdelning och kapitalvinster.

www.svensktnaringsliv.se

Storgatan 19, 114 82 Stockholm

Telefon 08-553 430 00